

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR



İlham

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzəldir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!



Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 146 (6346) 18 avqust 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Qırğızıstan portalları Prezident İlham Əliyevin "CNN Türk"ə müsahibəsinin tam mətnini yayıb

Qırğızıstanın "goldenbridgenews.com" və "turktoday.info" portalları AZƏRTAC-da yayımlanan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin...

Bax 8

Yeni Azərbaycan Partiyası Cəlilabad rayon təşkilatının X hesabat konfransı keçirilib



Avqustun 17-də Yeni Azərbaycan Partiyası Cəlilabad rayon təşkilatının videoformatda X hesabat konfransı keçirilib. Əvvəlcə müasir...

Bax 9

Yevgeni Mixaylov: İrəvan Moskvaya güvənirdi, Moskva isə "Qarabağ Azərbaycandır" dedi



Xəbər verdikimiz kimi, Ermənistan hər gün Azərbaycan ərazilərini müxtəlif istiqamətlərdə atəşə tutur. Qarabağ məsələsində keçən ilin payızında bu qədər çətin əldə edilən tarixi sülh çatlamağa başlayır. Ermənistan tərəfi Azərbaycana qarşı güc tətbiq etməyin mümkünlüyünü birbaşa bəyan edir. Ermənistan...

Bax 9



Jirinovski tənqid olunur, agentlər isə narahatdır - Xankəndi boşaldılır, sülhməramlılar nə edəcək?



Bax 2

Uşaq intiharlarında əsas günah valideynlərdədir

Son 12 ildə Azərbaycanda intiharların sayının 4 dəfə artmasının səbəblərini analiz edərək, ortaya maraqlı...



Bax 15

Vaksinasıyaya vətəndaşın münasibəti

SİA koronavirusa qarşı peyvəndləmə prosesinə insanların münasibəti ilə bağlı paytaxt sakinləri arasında sorğu keçirib. Həmin sorğunu sizə...



Bax 11

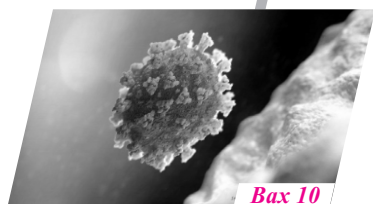


İşğaldan azad olunan ərazilərimizin bərpasının zamanı ehtiyacı var

44 gün davam edən hərbi əməliyyatlar nəticəsində Müzəffər Azərbaycan ordusu və onun Sərkərdəsi Cənab İlham Əliyev tariximizə yeni Zəfər...

Bax 12

Azərbaycanın məsuliyyət modeli - "Biz birlikdə güclüyük"



Bax 10

Şarmazanovdan "rusların ətayindən möhkəm yapışın" çağırışı...



Bax 14

Pirlo açıqladı: "Yeni macərə yaşamağa hazıram"



Bax 16

İlham Əliyev: Həm Qarabağ, həm Zəngəzur bizim tarixi dədə-baba torpağımızdır!

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər və Laçın rayonlarında olublar

Xəbər verildiyi kimi, avqustun 16-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər və Laçın rayonlarında olublar. AZƏRTAC xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ömər aşırımından Kəlbəcərin füsunkar mənzərəsi-ni seyr etdilər.

Prezident İlham Əliyev: Yolumuz Kəlbəcərdir, işğaldan azad edilmiş Kəlbəcərdə. Ömər aşırımından keçərək Kəlbəcərdə gedirik. Bu yol son bir neçə ay ərzində genişləndirildi. Çünki bu yol demək olar ki, keçilməz idi. İndi yol boyunca tunellər tikilir. Tunellər tikildəndən sonra gediş-gəliş çox rahat olacaq. Amma hələlik biz bu yoldan istifadə edirik və bu gözəl mənzərələr də göz oxşayır. Kəlbəcərin mənzərələri indi daha da gözəldir. İndi yolumuza davam edirik. Bu aşırımın hündür hissəsində dayanaraq bir daha Azərbaycan xalqını tarixi Zəfər münasibətilə təbrik etmək istəyirəm.

Müharibədən sonra Kəlbəcərdə ilk səfərimdir. Bir neçə tədbir nəzərdə tutulur. Kəlbəcərin bərpası, yenidən qurulması prosesinə start veriləcəkdir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur Azərbaycanıdır!

X X X

Kəlbəcərdə gedərkən avtomobildən çəkilən videogörüntüdə Prezident İlham Əliyev deyir: Mehriban xanım Kəlbəcərin gözəl mənzərəsini çəkir və yol boyunca Azərbaycanın gözəl təbiətini seyr edirik. Əminəm ki, bu, kadrlara baxanlar üçün də çox maraqlı olacaq. Artıq Kəlbəcərin meşələri də göründü. Bildiyimiz kimi, Kəlbəcərin çox füsunkar təbiəti var - dağlar, dərələr, meşələr.

Baxın bu dağıntılara. Ermənilər Kəlbəcəri tərk edərkən buraları dağıdıblar. Bütün binaları, su elektrik stansiyalarını, hamısını dağıdıblar. Bu dağıntılar erməni vəhşiliyinin növbəti təzahürüdür.

Ermənilər tərəfindən dağıdılmış evlər. Bura Zallar kəndinin ərazisidir.

X X X

Dövlətimizin başçısı və birinci xanım Toğanalı-Kəlbəcər avtomobil yolu üzərində Murovdağında inşa olunacaq 11.6 kilometrlik tunelin təməlinin qoyulması mərasimində iştirak etdi.

Göygöl və Kəlbəcər rayonlarını birləşdirən avtomobil yolunun layihə uzunluğu 81 kilometr təşkil edir. Dövlət başçısının tapşırığına əsasən avtomobil yolu Qarabağın inkişaf planı nəzərə alınmaqla 2-4 hərəkət zolaqlı olmaqla 1-ci və 2-ci texniki dərəcəyə uyğun olaraq inşa edilir. Layihənin 16-cı kilometrlik hissəsindən Murovdağ silsiləsi başlanır və yüksəklik 1900 metrden Murovdağ zirvəsinədək 3260 metrə qədər artır. Ərazinin çətin relyefi və təhlükəsizlik məsələləri nəzərə alınaraq Murov-



Azərbaycan Prezidenti: Biz beynəlxalq məhkəmələrdə dəymiş bütün ziyanın qaytarılmasını tələb edəcəyik

dağ silsiləsinin altından 11.6 kilometrlik tunelin tikintisi məqsədə uyğun hesab edilib.

Dövlətimizin başçısı tunelin təməlini qoydu.

X X X

Prezident İlham Əliyev dedi: Durduğumuz yol ermənilər tərəfindən çəkilmiş Basarkeçər-Kəlbəcər yoludur. Onlar Ermənistanı Qarabağla birləşdirmək üçün ikinci yol çəkdilər. Laçın dəhlizindən əlavə. Beləliklə, Kəlbəcəri və digər əraziləri məskunlaşdırmaq və özlərinin gediş-gəlişini daha rahat etmək üçün bu yolu çəkdilər. Bu yol birbaşa Basarkeçər rayonuna gedir. Basarkeçər rayonuna Ermənistanda "Vardenis rayonu" deyilir. Ancaq bu rayonun, bölgənin əsl adı Basarkeçərdir, Göyçə mahalıdır, qədim Azərbaycan torpağıdır. 1930-cu ildə Basarkeçər rayonu Ermənistan ərazisində yaradılıb. Orada yaşayanların da mütləq əksəriyyəti azərbaycanlılar olmuşdur. O cümlədən Zod kəndinin sakinləri də azərbaycanlılar idi, deportasiyaya məruz qalmışlar. Yalnız 1969-cu ilin iyun ayında Ermənistan Basarkeçər rayonunu, onun adını dəyişdirərək ona "Vardenis" adı qoymuşdur. Xahiş edirəm ki, Azərbaycanda bu bölgə ilə bağlı reportajlar hazırlayan və ümumiyyətlə, bizim ümumi leksikonumuzda "Vardenis" yox, Basarkeçər adı bərpa edilsin. İndiki Ermənistan ərazisində yerləşən bütün digər qədim Azərbaycan yaşayış məntəqələri əsl adları ilə də çağırılmalıdır. Misal üçün, Naxçıvan-Ermənistan sərhədində mövcud olan gərginliklə bağlı mən indi mətbuatı izləyirəm. Bizim mətbuatda yazılıb ki, Ermənistanın "Yerasx" kəndində, onun ətrafında hansı hadisələr baş verir. Bu kəndin adı Arazdəyəndir



İlham Əliyev: "Dağıdılmış binalar, məscidlər, qazılmış qəbirlər - bunları yadplanetli yox, erməni edib"

və azərbaycanlılar deportasiyaya qədər orada əbədi yaşayıblar. Ona görə bütün qədim, yeni tarixi adlar bərpa edilməlidir. Bu adlar bizdə müxtəlif kitablarda da öz əksini tapıb. Ona görə xahiş edirəm ki, həm jurnalistlər, həm ümumiyyətlə, insanlarımız bu yerlərin əsl adlarını çəksinlər - Vardenis yox, Basarkeçər rayonu, Basarkeçər şəhəri.

Biz indi bu yoldan istifadə edirik. Ermənilər üçüncü yolu da çəkmək istəyirdilər - Cəbrayıl gedən yol. Bu haqda müharibə

zamanı dəfələrlə öz fikirlərimi bildirmişdim və beləliklə, Ermənistanı Şərqi Zəngəzurla və Qarabağla üç yolla birləşdirmək istəyirdilər. Bunun yeganə məqsədi qanunsuz məskunlaşma siyasəti aparmaqdı və bu da hərbi cinayət sayılır. Əfsuslar olsun ki, bu məsələ ilə məşğul olan beynəlxalq qurumlar, ilk növbədə, ATƏT-in Minsk qrupu buna laqeyd yanaşmışdır, Ermənistanı heç bir irad tutmamışdır, onları bu işlərdən çəkəndirməyə cəhd etməmişdir, sadəcə olaraq, müşahidəçi kimi

bunu müşahidə edirdi. Onlar, hətta bu yolda da olublar, onu da görüblər və Cəbrayıl rayonunda nəzərdə tutulmuş yolun inşasına da etiraz bildirməmişdilər. O vaxt bu yol çəkiləndə biz etirazımızı bildirmişdik. Biz səsimizi qaldırmışdıq, biz demişdik ki, buna yol vermək olmaz, Azərbaycan ərazisində qanunsuz işlər aparıla bilməz. Ancaq bizi eşidən yox idi. Amma bu gün mən gəlmişəm, həmin yolun üstündə durmuşam və biz bu yolda bundan sonra əbədi qalacağıq, bu bölgədə əbədi yaşayacağıq.

Bu da gözəl Kəlbəcər dağları, hər tərəf dağ, çay, meşə, cənnətməkan. Cənnətə də çevriləcəkdir.

X X X

Prezident İlham Əliyev: Qamışlı kəndi. Burada bizim enerji infrastrukturumuz yaradılıb və bu yüksək gərginlikli xətlər bu yaxınlarda çəkilib.

Bu asfalt yolu da ermənilər Basarkeçərdən çəkiblər. Kəlbəcərdə getmək üçün Laçın dəhlizinə alternativ bir yol çəkmişdilər. Görün, gözəl də yoldur. İndi biz bu yoldan istifadə edirik. Bu yol çəkiləndə Azərbaycan tərəfi buna ciddi etiraz etmişdir. Deyirdik ki,

buna yol vermək olmaz. Bu, ermənilərin məskunlaşma siyasətinin bir hissəsidir. Ancaq bizi eşidən olmadı. Nəticədə biz gəldik, bayrağımızı qaldırdıq. Düşməni torpağımızdan qovduq və indi bu yoldan istifadə edirik. Ermənilər isə bu yoldan məhrum oldular. Ona görə bu yolu da hərbi qənimət saymaq olar. Onlar üçüncü yolu da Cəbrayıldan salmaq istəyirdilər. O da yarımçıq qaldı. Onların arzuları gözələrində qaldı.

Ardı Səh. 3

İlham Əliyev: Həm Qarabağ, həm Zəngəzur bizim tarixi dədə-baba torpağımızdır!

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər və Laçın rayonlarında olublar



Əvvəli Səh. 2



Bizim evlər - azərbaycanlıların ermənilər tərəfindən dağıdılmış evləri. Ermənilər 30 il ərzində bizim torpaqlarımızı ancaq istismar edirdi, təbii sərvətləri talayırdı, evləri dağıdırdı, sökürdü. Sonra da deyirdi ki, bura erməni torpağıdır. Bura heç vaxt erməni torpağı olmayıb və bundan sonra heç vaxt olmayacaq. Bu, Azərbaycan torpağıdır. Biz azərbaycanlılar - bu torpaqların sahibləri qayıtmışıq. Düşməni torpağımızdan qovaraq, düşməni ordusunu məhv edərək, qəhrəmanlıq, fədakarlıq göstərərək qayıtmışıq.

Biz indi "Kəlbəcər-1" Su Elektrik Stansiyasının yerinə gəlmişik.

X X X

Sonra Prezident İlham Əliyev Kəlbəcər Kiçik Su Elektrik Stansiyasında görülən işlərlə tanış oldu.

Hazırda Kəlbəcər rayonunun ərazisində Lev çayı üzərində 4,4 MVt gücündə "Kəlbəcər-1" Kiçik Su Elektrik Stansiyası tamamilə yenidən qurulur, stansiyanın maşın zalı, aqreqatı, generatoru, idarəetmə panelləri, transformatorları yenilənir. Suyu hidroaqreqata ötürən dağıdılmış plastik su borusu 1,3 kilometr məsafədə diametri 1,8 metr olan metal borularla əvəz edilir. Stansiyanın maşın zalı və 110/6 ki-

dadır və bu gündən elektrik enerjisi istehsalına xidmət edəcək.

X X X

Bura da "Kəlbəcər" yarımstansiyasıdır. Qısa müddətdə - cəmi altı ay ərzində inşa edilib və Kəlbəcəri elektrik enerjisi ilə təmin edəcək.

X X X

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva 110/35/10 kV-luq "Kəlbəcər" yarımstansiyasının açılışında iştirak etdilər.

Dövlətimizin başçısı işğaldan azad edilmiş ərazilərin ən qısa vaxtda Azərbaycanın ümumi enerji sisteminə qoşulması, bu ərazilərin dayanıqlı və fasiləsiz elektrik enerjisi ilə təchiz edilməsi məsələsinə xüsusi diqqətlə yanaşır. Bunun nəticəsidir ki, bu istiqamətdə işğaldan azad edilmiş bütün yaşayış məntəqələrində, o cümlədən Kəlbəcər rayonunda genişmiqyaslı işlər həyata keçirilib. 110/35/10 kV-luq "Kəlbəcər" yarımstansiyasının

çər idarəetmə sisteminə qoşulub və bunun üçün yeni idarəetmə binası tikilib. Burada ən yeni rəqəmsal texnologiyalardan istifadə edilib.

Dövlətimizin başçısı yarımstansiyanı işə saldı.

Qeyd edək ki, ermənilər tərəfindən enerji sistemi tamamilə dağıdılan Kəlbəcər rayonuna Daşkəsəndən 70 kilometr məsafədə 110 kV-luq yüksək gərginlikli ikidövrəli elektrokötürmə xətti çəkilib. Murov dağını aşmaqla çəkilən xəttin bəzi anker dayaqları dəniz səviyyəsindən 3400 metr yüksəklikdə quraşdırılıb.

X X X

Sonra Lev çayının sahilində çay süfrəsi arxasında söhbət edən Prezident İlham Əliyev dedi:

"Kəlbəcər rayon yarımstansiyasının açılışını etdik. Çox əlamətdar hadisədir. Kəlbəcər rayonunun elektrik enerjisi ilə təchizatı üçün bunun çox böyük əhəmiyyəti var və deyə bilərəm ki, cəmi altı ay ərzində

bilərik. Beləliklə, bu yarımstansiya Kəlbəcər rayonunu elektrik enerjisi ilə təchiz edəcək. Bu tədbirə qədər Lev çayı üzərində su elektrik stansiyasının tikintisi ilə tanış oldum. Orada generasiya gücü 4,4 meqavattır. Biz artıq Güləbird Su Elektrik Stansiyasını işə saldıq, orada 8 meqavattır, o, Laçın rayonundadır. Suqovuşan Su Elektrik Stansiyası da təmir olundu, yenidən quruldu, orada da 7,8 meqavattır. Yəni, görür, biz artıq 20 meqavattan çox elektrik enerjisini alternativ mənbələrdən hasil etməyə başlayırıq və bu hələ başlanğıcdır. Ermənilər bu bölgələri tərk edərkən bütün su elektrik stansiyalarını məhv etdilər, dağıtdılar. Biz onları bərpa edəcəyik. Güləbird, indi isə Lev çayı üzərində və digər su elektrik stansiyaları və onların sayını tədricən təxminən 20-yə çatdıracağıq, bəlkə də 30-a çatdıracağıq, amma tədricən. Beləliklə, bizim enerji potensialımız da güclənəcək. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur "yaşıl enerji" zonalardan buradan getməli idilər və getdilər. Tarixi ədalət bərpa olundu və biz ölkəmizin bəlkə də ən gözəl rayonlarından biri olan Kəlbəcərə nəinki qayıtmışıq, Kəlbəcərin inkişafı ilə bağlı artıq planlarımızı reallaşdırırıq. Bundan sonra da tədbirlər olacaq. Hələlik isə çayımızı içək və təbiətdən zövq alaq. Yaşasın Azərbaycan!

X X X

Prezident İlham Əliyevin sərenamına əsasən tikilən Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunun uzunluğu 72,8 kilometrdir. Birinci və ikinci texniki dərəcəyə uyğun tikiləcək yolun hərəkət hissəsinin eni 9-16 metr olacaq. İki və dörd hərəkət zolaqlı olacaq yol üzərində altkeçidlər və körpü inşa olunacaq. Yol üzərində 3 tunelin tikintisi aparılacaq. Tunnelin ümumi uzunluğu 9450 metr olacaq.

Prezident İlham Əliyev Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolu üzərində tikiləcək 3,4 kilometr uzunluğundakı tunelin təməlini qoydu.

Dövlətimizin başçısı dedi: Bu gün ikinci tunelin təməli qoyuldu. Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunda tunel tikiləcək və beləliklə, ikinci tunelin bir müddətdən sonra istifadəyə verilməsi gediş-gəlişi daha da rahat edəcək. Bütün bu bölgənin, Şərqi Zəngəzurun hərtərəfli inkişafı üçün avtomobil yolları xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Azad edilmiş torpaqların investisiya proqramı tutulanda mənim göstərişimlə mehiz tunellər də bu layihələrə salınmışdır, o cümlədən Şuşaya gedən yolda və burada tunellər çəkilməkdədir.

Ardı Səh. 4

"İndiki Ermənistan ərazisində yerləşən bütün qədim Azərbaycan yaşayış məntəqələri əsl adları ilə çağırılmalıdır"

lovoltluq yarımstansiyasında isə işlər tamamlanıb. Beləliklə, ermənilər tərəfindən dağıdılaraq yandırılan "Kəlbəcər-1" Kiçik Su Elektrik Stansiyası tam yenidən tikilir və işlərin qarşısından gələn aylarda başa çatdırılması planlaşdırılır.

Prezident İlham Əliyev: Lev çayı bizim gözəl çaylarımızdan biridir. Uzunluğu o qədər də böyük deyil - təxminən 20 kilometrə yaxındır. Ancaq mənbəyi Azərbaycan-

qısa müddətdə inşası həyata keçirilən layihələrdən biridir.

Kəlbəcər rayonunun Qamışlı kəndi ərazisində müasir avadanlıqlarla təchiz olunaraq inşa edilən yeni yarımstansiyada 80 MVA gücündə yeni transformatorlar quraşdırılıb. Yarımstansiyada 110 kilovoltluq açıq, 35 və 10 kilovoltluq qapalı paylayıcı qurğular yaradılıb. "Kəlbəcər" yarımstansiyası məsafədən idarəolunan SCADA Dispet-

də bu yarımstansiya ərəşəyə gəldi. Özü də çox çətin bir hava şəraitində, çətin relyefdən, dağlardan keçərək, bu önəmli infrastruktur obyektini istifadəyə verdik. Yeni dirəkləri də görürsünüz. Dirəklərin ən hündür olan yeri 3400 metrdir. Doğrudan da böyük peşəkarlıq və məhəmət tələb edən layihədir və onu göstərir ki, bizim daxili resurslarımız o qədər güclüdür ki, biz qısa müddət ərzində bu işləri görə

si kimi yaşayacaq və bizim bütün planlarımız yerinə yetiriləcək. Cəmi 7-8 ay ərzində bu qədər işin görülməsi bizim gücümüzü göstərir, əzmkarlığımızı göstərir, güclü siyasəti iradəni göstərir.

Bu gün biz Lev çayının kənarında çay içəcəyik armudu stəkanda. Bu, onu bir daha göstərir ki, nə qədər ermənilər çalışsalar da bizim xalqımızın iradəsini qıra bilmədilər. Biz buraya qayıtmalı idik və qayıt-

İlham Əliyev: Həm Qarabağ, həm Zəngəzur bizim tarixi dədə-baba torpağımızdır!

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər və Laçın rayonlarında olublar

Əvvəli Səh. 3

Tunelin tikintisi həm çətindir, xüsusilə belə ağır dağlıq relyefdə, eyni zamanda, çox böyük xərclər tələb edir. Ancaq biz bunu edirik və edəcəyik. Çünki bu, bölgənin, Şərqi Zəngəzurun inkişafına lazımdır. İnsanlar buraya qayıdandan sonra artıq Azərbaycanın digər bölgələri ilə çox rahat əlaqəyə malik olacaqlar. Həm Kəlbəcər və Laçın rayonları arasında əlaqələr möhkəmlənəcək, - Laçın rayonunda aeroportun tikintisi nəzərdə tutulur, - eyni zamanda, Kəlbəcər-Göygöl-Gəncə istiqamətində gediş-gəliş daha da rahat olacaq. Cəmi 8-9 ay ərzində görülmüş işlər onu bir daha göstərir ki, bizim çox güclü iradəmiz var, siyasi qərarlar verildi, bütün güclər, texniki imkanlar səfərbər olundu, maliyyə vəsaiti təmin edildi, Azərbaycanda, o cümlədən inşaat sahəsində kadr potensialı formalaşdı və hər-tərəfli işlər gedir - elektrik xətləri, su elektrik stansiyaları, yarımstansiyalar, tunellər, körpülər, hava limanları, sosial obyektlər və bütün digər məsələlər. Bax, bu tunelin شکli də burada göstərilir, çox ra-



kintisinə start verilir. Bu hava limanının tikintisi mənim tərəfimdən bir müddət əvvəl elan edilmişdir. Demişdim ki, azad edil-

rada belə yer olmadığı üçün yeganə yer bura - Laçın rayonunun Qorçu kəndi seçilib. Bu yerin üstünlüyü, eyni zamanda, ondadır ki, Laçın şəhərinə məsafə 30 kilometrədən bir qədər çox, Kəlbəcər şəhərinə məsafə isə 60 kilometrədən bir qədər çoxdur. Eyni zaman-

Laçın Beynəlxalq Hava Limanının tikintisinə start veririk. Hesab edirəm ki, bu, bir çoxları üçün gözəlməz oldu. Bəziləri bunu möcüzə hesab edirdilər. Çünki sovet dövründə heç vaxt bu bölgədə - Kəlbəcər-Laçın zonasında hava limanı olmayıb. Məhz bu səbəbə görə. Çünki çox bahalı bir layihə ola bilərdi və məqbul yer də tapmaq mümkün deyil. Ancaq biz müstəqil Azərbaycan dövlətiyik, buna texniki imkanlarımız da, maliyyə imkanlarımız da və güclü iradəmiz də var. Bu hava limanını inşa edən Azərbaycan şirkəti olacaq. Bu da çox sevindiricidir. Çünki azad edilmiş torpaqlarda yerli şirkətlərin fəal işləməsi önəmli amillərdən biridir. Bizimlə bərabər, böyük layihələrdə qardaş Türkiyə şirkətləri də fəal iştirak edirlər.

Zəngilan, Laçın, Füzuli hava limanlarının inşa edilməsi və istismara verilməsi bölgənin canlanmasına gətirib çıxaracaq. Bu hava limanlarının həm yüklər, həm sərnişinlər, eyni zamanda, hərbi təyinatı da, təbii ki, göz önündədir. Biz daim hazır olmalıyıq, daim öz hərbi gücümüzü artırmalıyıq, hərbi infrastruktur yaratmalıyıq və yaradırıq, o cümlədən hava limanları bizim hərbi məqsədlərimizə də xidmət edəcək.

Bu gözəl hadisə münasibətilə Azərbaycan xalqını, laçınlı-ları, kəlbəcərililəri, bütün keçmiş köçkünləri ürəkdan təbrik edirəm.

X X X

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcərdə arıcılarla görüşüb söhbət etdilər.

Arıcılar: Azərbaycanda arı ailələri iki dəfədən çox artıb.

Prezident İlham Əliyev: Bizim balımız da çox keyfiyyətlidir. İndi Kəlbəcər balı yaqın ki, bütün digər yerlərdən daha da keyfiyyətli olacaq. Ona görə də həm daxili bazarı təmin edəsiniz, həm də ki, ixrac edəsiniz. Göstərməyə bir şey var?

Ardı Səh. 5

Prezident İlham Əliyev: Koçaryan, Sarkisyan, Ohanyan müzəffər Azərbaycan Ordusunu görəndə qaçıb gizləndilər

hat və təhlükəsiz bir yol olacaq.

Qarabağ Azərbaycandır!

X X X

Prezident İlham Əliyev: İndi biz Laçın rayonuna gedirik. Sonra Kəlbəcər şəhərinə gedəcəyik. Yolumuz Laçın rayonundadır. Hava limanının təməlini qoyacağıq.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Bu yol təzə yoldur? Yoxsa olub bu yol?

Prezident İlham Əliyev: Yox, bu, olub. Kəlbəcər-Laçın yolu da təbii ki, ən yüksək səviyyədə yəni qurulacaq. İndicə təməlini qoyduğum hər iki tunel bu yolu daha da rahat edəcək. Bu da sovet vaxtında inşa edilmiş məşhur tuneldir. Burada göstərilir - inşası 1958-ci ildə başlamışdır, uzunluğu cəmi 200 metrdir. Bizim inşa edəcəyimiz tunellər isə 11 kilometr, 5 kilometrdir. Bax, bu gün Azərbaycan buna qadırdır. Bu isə köhnədən qalan Kəlbəcər-Laçını birləşdirən yeganə yoldur. Artıq tunel işıqlandırılıb. Ermənilər Kəlbəcər və Laçını tərk edərkən bu tuneli partlatmaq istədilər. Görün, bu adamlar nə qədər məkrli hisslərlə yaşamışlar. Baxın bu hissəyə, buranı partlatmaq istədilər, amma alınmadı. Qaç-qaç idi, tələsirdilər.

Azərbaycanın gözəl mənzərələri. Kəlbəcər və Laçın rayonları təbiət nöqtəyindən nəzərdən ən gözəl rayonlardır. Ermənilər təbiətimizə nə qədər ziyan vursalar da, onu tam məhv edə bilmədilər.

X X X

Qeyd edək ki, Laçın rayonu-

nun Qorçu kəndinin ərazisində inşa ediləcək hava limanı bir neçə mühüm amili özündə ehtiva edir. İlk növbədə, şübhəsiz ki, burada aeroportun tikilməsi ümumilikdə bölgənin sosial-iqtisadi inkişafına təkan verəcək, turizm potensialının artırılmasına səbəb olacaq. Laçın hava limanının inşası həm də işğaldan azad edilmiş tarixi torpaqlarımızda aparılan abadlıq-quruculuq işlərinin miqyasını göstərir. Olduqca mühüm strateji əhəmiyyətə malik olan Laçın aeroportu logistik mərkəzlərin yaradılmasına da töhfə verəcək. Laçın hava limanı Azərbaycanın dəniz səviyyəsindən ən hündürdə yerləşən

miş torpaqlarda üç beynəlxalq hava limanı tikiləcək. Artıq Füzulidə və Zəngilanda bu işlərə start verildi. Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı bu ilin sonuna, ya da gələn ilin əvvəlinə istismara tam hazır olacaq.

Zəngilanda da işlərə start verildi, mən şəxsən Zəngilan Beynəlxalq hava limanının təməlini qoydum. Zəngilan Hava Limanının istifadəyə verilməsi tarixi yaqın ki, 2022-ci il olacaq. Kəlbəcər və Laçın rayonlarında, - mən müharibə başa çatandan sonra elan etmişdim, - yer axtarılacaq və beynəlxalq hava limanları tikiləcək. Yer in axtarışı, əlbəttə ki, çox vaxt apardı. Çünki Kəlbəcər və La-

da, Şuşa şəhərinə məsafə də 70 kilometrə yaxındır. Yəni, gələcəkdə Şuşaya təyyarə ilə getmək üçün həm Füzuli, həm də Laçın hava limanlarından istifadə etmək mümkün olacaq. Dediym kimi, burada böyük torpaq işləri aparılacaq. Bəzi boşluqlar doldurulacaq. Yəni, torpaq işləri vaxtımızı aparan əsas işlər olacaqdır.

O ki qaldı, uçuş-enmə zolağına, o da standart ölçüdə olmalıdır. Yeni inşa edilən və ediləcək hər üç hava limanında uçuş-enmə zolağı üç kilometrə bərabərdir. Yəni, bütün növ təyyarələr, o cümlədən ən ağır yük təyyarələri də bu hava limanlarına enə biləcək.

Prezident: “İndiki mərhələdə bizim əsas vəzifəmiz azad edilmiş torpaqlarda möhkəmlənməkdir”

aeroportu olacaq. Uçuş-enmə zolağının uzunluğu 3 kilometr olacaq hava limanında 6 təyyarə dayanacağı inşası nəzərdə tutulur. Bu hava limanı Kəlbəcər rayonu ərazisinə hava nəqliyyatı ilə gediş-gəlişi asanlaşdıracaq.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Laçın Beynəlxalq Hava Limanının təməlini qoydular.

Tədbirdə çıxış edən Prezident İlham Əliyev dedi:

-Bu gün azad edilmiş torpaqlarda böyük infrastruktur obyektinin təməli qoyulur. Laçın rayonunda beynəlxalq hava limanının ti-

çin rayonlarının relyefi elədir ki, burada düzən yer tapmaq mümkün deyil. Baxmayaraq ki, hər iki rayonun çox geniş ərazisi var, - dağlar, meşələr, dərələr, təpələr, - düz yol, düz yer demək olar ki, yoxdur. Yeganə bu yer seçildi ki, burada yenə də böyük torpaq işləri aparmaqla hava limanının tikilməsi mümkündür. Hava limanının zolağı bax, arxamdakı yerdə olacaq, indi bunu təsəvvür etmək belə çətindir. Mən hesab edirəm ki, dünya tarixində belə relyefdə belə də ilk dəfə hava limanı tikilir. Çünki bütün hava limanları adətən düzən ərazidə inşa edilmişdir. Bu-

Beləliklə, azad edilmiş bölgələrin - Şərqi Zəngəzurun, Qarabağın bərpası, insanların buraya, bu zonaya qaytarılması üçün yeni imkanlar açılacaq. İndi demək çətindir, bu inşaat nə qədər zaman aparacaq. Ancaq, əlbəttə, biz istəyirik ki, maksimum qısa müddətdə aparılsın. Lakin bildirmək istəyirəm ki, mal-materialların gətirilməsi üçün logistik problemlər var. İndi yay başa çatır, bir müddətdən - oktyabr ayından sonra buralarda qar yağacaq. Mən bunu demək istəmirdim - yollardan istifadə çətinləşəcək. Hər halda, bu gün bu tarixi hadisə baş verir, biz

İlham Əliyev: Həm Qarabağ, həm Zəngəzur bizim tarixi dədə-baba torpağımızdır!

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər və Laçın rayonlarında olublar

Əvvəli Səh. 4

Arıçı: Göstərməyə bəli var. Mən indi bir arı papağı verəcəyəm.

Prezident İlham Əliyev: Onlar bilirlər biz kimik, bizə dəyməzlər. Bu, baldır?

Arıçı: Bəli, baldır, əsl Kəlbəcər balıdır. İcazə versəydiniz, bunlardan Sizə iki dəne hədiyyə verərdim.

Prezident İlham Əliyev: İki dəne çoxdur, yox. Bir dəne bəsdir. Biz Kəlbəcər balından da dadırıq. Hazırda da bu?

Arıçılar: Bəli, artıq hazırdır. Biri budur, birini də başqa yeqikdən taparam.

Prezident İlham Əliyev: Yox, biri bəsdir. Bir dəne bəsdir dadmaq üçün.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Bir dəne bəsdir.

Arıçılar: Vuracaq indi.

Prezident İlham Əliyev: Yox, bizə dəyməz, o, bilir ki, biz kimik.

buradadır, atamın qəbri buradadır. Kəlbəcərdə heç vaxt erməni yaşamaıy.

Prezident İlham Əliyev: Bilirəm, heç vaxt. Amma sonra Kəlbəcəri özünü küleşdirmək istədilər, adını dəyişdirməyə çalışdılar. Biz də gəldik, dərsini verdik, torpağımızı geri aldıq.

Arıçılar: Çox sağ olun. Təşəkkür edirik.

Prezident İlham Əliyev: Sağ olun.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Sağ olun, uğurlar sizə. Çox sağ olun.

Prezident İlham Əliyev: Bütün qohum-qardaşlara salam deyin.

Arıçılar: Allah Sizi bu xalqımıza çox görməsin. Sağ olun.

X X X

Prezident İlham Əliyev: Kəlbəcər şəhərinə yaxınlaşıyıq. Bir neçə dəqiqədən sonra Kəlbəcər şəhərində olacağıq.

Artıq Kəlbəcər şəhərindəyik,



Prezident İlham Əliyev: Bizim qızıl yataqlarımız xarici şirkətlər tərəfindən istismar edilirdi

Sizdən başqa da arıçılar var?

Arıçılar: Var, başqa arıçılar da var. Pilot layihə kimi 5 arıçı gəldi. Sonra başqa arıçılar gəldilər. Qoy bir dəne də çıxarım.

Prezident İlham Əliyev: Yox, yox bəsdir.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Orada arı qalib üstündə.

Arıçı: Bu, tam möhürlü olmadı, istəyirəm tam möhürlüsünü verim. Prezident İlham Əliyev: Yox, elə bu, kifayətdir.

Birinci xanım Mehriban Əliyeva: Orada anılar var. Çəkirim.

Prezident İlham Əliyev: Gəlin birlikdə şəkil çəkdirek.

Sağ olun. Mən bütün köçkünlərə söz vermişdim ki, onları dədə-baba yurduna qaytaracağam.

Arıçılar: Biz inanırıq, ona görə ki, biz Sizə inanırıq, xalqımıza inanırıq, şəhidlərimizə inanırıq. Bizim təsərrüfatımızın builki məhsulunun 20 faizi şəhid ailələrinə yönəldiləcək.

Prezident İlham Əliyev: Çox yaxşı. Yəqin ki, təsərrüfatınızı getdikcə genişləndirəcəksiniz.

Arıçı: Bəli genişləndirəcəyik. Çünki tək Kəlbəcər yox, ümumiyyətlə, işğaldan azad olunmuş torpaqlar arıçılıq üçün böyük yem bazasıdır. Ermənilərin böyük təsərrüfatları var idi burada və ixrəclə məşğul idilər.

Prezident İlham Əliyev: Sovet vaxtında da Kəlbəcərdə arıçılıq inkişaf etmişdi.

Arıçılar: Kəndin özündə olub sovet vaxtında. Sovet İttifaqında Kəlbəcər balının adı çıxmışdı. Bu adı inşallah, özünə qaytaracağıq.

Prezident İlham Əliyev: Ermənilər çox qanunsuz işlər görüblər, təbiətimizi məhv ediblər, istismar ediblər.

Arıçı: Ata-babalarımızın kökü

şəhərin girecəyindəyik. Bax, bunlar vəhşi ermənilərin əməlləridir. Baxın, görün, şəhər ermənilər tərəfindən tamamilə dağıdılmışdır. Vəhşi ermənilər başqa şəhər və kəndlərimiz kimi, Kəlbəcəri də dağıdıblar. Bütün binalar dağıdılib. Bəzi binalarda ermənilər qanunsuz yaşayırdılar. Buradan çıxanda o binaları da yandırır, sökdülər. Vaxt dəyişir, amma erməni faşizminin eybəcər sifəti dəyişmir. 1990-cı illərin əvvəllərində bu torpaqları işğal edərkən bizim şəhər və kəndlərimizi dağıtmışdılar. 2020-ci ildə biz bunları buradan qovanda da gedə-getdə ağacları kəsib, yandırır, binaları dağıdıblar.

X X X

Sonra Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər şəhərinə gəldilər.

Dövlətimizin başçısı Kəlbəcər şəhərində Dövlət bayrağını ucaltdı və çıxış etdi.

Prezident İlham Əliyevin çıxışı

-Hərbi əməliyyat nəticəsində torpaqlarımız işğaldan azad edildi. İkinci Qarabağ müharibəsi bizim şanlı Zəfərimiz kimi tarixdə əbədi qalacaq. Qələbə nəticəsində Kəlbəcər rayonu da Laçın və Ağdam rayonları ilə bərabər işğalçılardan azad edildi. Ermənistan noyabrın 10-da kapitulyasiya aktını imzalayaraq bu öhdəliyi də öz üzərinə götürmüşdür və Kəlbəcər, Laçın və Ağdam rayonlarını Azərbaycana qaytarmağa məcbur olmuşdur.

İkinci Qarabağ müharibəsinin ilk günlərində döyüşlər gedən zaman Kəlbəcərin şimal hissəsi Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğalçılardan azad edilmişdir. Murov dağının ərəzində və ətraf yerlərdə şiddətli döyüşlər gərdirdi, şəhidlər vermişdik. Ancaq

strateji yüksəklikləri götürdük və bu yüksəkliklər bizə imkan verirdi ki, ermənilərin istifadə etdikləri nəqliyyat-kommunikasiya infrastrukturuna da nəzarət edək. Beləliklə, biz Kəlbəcərin şimal hissəsində strateji yüksəklikləri götürərək erməni silahlı qüvvələrinin hərəkətlərini bu istiqamətdə böyük dərəcədə məhdudlaşdırma bildik və faktiki olaraq onlar Basarkeçər-Kəlbəcər yolundan istifadə edə bilmədilər. Bu, hərbi əməliyyatın, əks-hücum əməliyyatının tərkib hissəsi idi. Biz əks-hücum əməliyyatını bir neçə istiqamətdə aparırıq və hər istiqamət önəmli idi. Çünki biz artıq bəzi istiqamətlər üzrə müdafiə xəttini yararaq işğaldan olan torpaqları azad edirdik, bəzi istiqamətlərdə strateji nöqtələri götürərək Ermənistan ordusunun hərəkətlərini demək olar ki, iflic vəziyyətə salmışdıq. Bəzi istiqamətlər üzrə, sadəcə olaraq, hərbi manevrilər apararaq erməni silahlı birləşmələrinin başqa yerə göndərilməsinin qabağını alırdıq. Beləliklə, Kəlbəcərin bir hissəsi, kiçik olan hissə döyüş meydanında azad edildi. Ancaq əksər hissəsi, böyük hissə Ermənistan kapitulyasiya aktına imza atandan sonra azad edildi.

Kəlbəcərin azad edilməsi tarixi hadisədir. Kəlbəcərin işğal altına düşməsi isə xalqımızın böyük faciəsi idi. Çünki Laçın və Şuşa rayonları 1992-ci ilin may ayında işğal altına düşəndən sonra ermənilərin növbəti hədəfi Kəlbəcər idi. Şuşa və Laçının işğalı ilə bağlı artıq Azərbaycanda çox dəqiq təsvir var. Hər kəs bilir ki, Şuşa və Laçının işğala məruz qalması AXC-Müsəvat cütliyünün xəyanəti nəticəsində baş vermişdir. O vaxt hakimiyyət uğrunda mübarizə ge-

dirdi, AXC-Müsəvat cütliyü hakimiyyətə can atırdı, nəyin bahasına olursa-olsun hakimiyyəti zəbt etməyə çalışırdı və onların nəzarəti altında olan bəzi qüvvələr, bəzi satqınlar Şuşanı demək olar ki, ermənilərə təhvil verdilər və Şuşa demək olar ki, müdafiə olunmadı. Şuşada olan bəzi silahlı dəstələr Şuşadan çıxdı və faktiki olaraq Şuşa ermənilərə təslim edildi. Məhz bunun nəticəsində Azərbaycanda hakimiyyət böhranı yaşandı və AXC-Müsəvat cütliyü bundan istifadə edib qanunsuz yollarla hakimiyyəti uzaqlaşdırıb, hərbi çevriliş törədib hakimiyyətə gəldi. Şuşa və Laçının işğal altına düşməsi sırf AXC-Müsəvat cütliyünün xəyanətidir, satqınlığıdır. Kəlbəcər rayonu işğal altına düşəndə artıq AXC-Müsəvat cütliyü öz çirkin məqsədlərinə çatmışdı, hakimiyyətdə idi. Təxminən bir ilə yaxın hakimiyyətdə idi. Kəlbəcər 1993-cü il aprel ayının əvvəlində işğal altına düşmüşdü və bunun da günahkarı AXC-Müsəvat cütliyüdü, AXC-Müsəvat hakimiyyətidir. Onların xəyanətə, satqın, antimilli hakimiyyəti Kəlbəcərin işğalını şərtləndirdi. Çünki 1992-ci ilin bahar-yay aylarından onlar demək olar ki, hakimiyyətdə idilər və bir il ərzində ancaq talançılıqla, rüşvətxorluqla, soyğunçuluqla, qanunsuzluqla və digər çirkin əməllərlə məşğul idilər. İndi bir çoxları bunu unudur. Gənc nəsil isə bundan xəbərsizdir. O dövr bizim milli faciəmiz, milli rəzalet dövrü idi. AXC-Müsəvat hakimiyyəti dünya miqyasında bəlkə də ən biabırçı hakimiyyətlərdən biri idi, bəlkə də birincisi idi. Ölkə əldən gərdirdi, ölkədə vətəndaş qarşıdurması pik həddə çatmışdı, torpaqlar işğal altına düşürdü, ancaq onlar yalnız öz mənafə-

yini, öz maraqlarını düşünürdülər. Hakimiyyətə gəlmiş antimilli ünsürlər Azərbaycanı demək olar ki, bütün beynəlxalq tərəfdaşlardan, xarici tərəfdaşlardan təcrid etdilər və həm xarici, həm daxili siyasətdə kobud səhvlər buraxdılar və cinayətlər törətdilər. Kəlbəcərin işğala məruz qalması satqın AXC-Müsəvat hakimiyyətinin əməlləridir. Kəlbəcər işğal altına düşəndən sonra Ermənistanla keçmiş Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti arasında birbaşa coğrafi bağlantı yarandı və artıq digər torpaqların işğalı da la-büd idi. Çünki AXC-Müsəvat hakimiyyəti ordu quruculuğuna fikir vermirdi, orduda heç bir islahat aparılmırdı. Əksinə, ordumuzu zəiflətmək üçün hər vasitədən istifadə edirdi. Torpaqlar işğal altına düşürdü, onlar isə öz laxlamış hakimiyyətini qorumaq üçün Gəncəni bombalayırdılar. Onlar Azərbaycan əsgərlərini əsir götürmüşdülər. Bu videokadrlar var. Burada ermənilər soyqırımını törədirdilər, şəhərlərimizi viran qoyurdular. Baxın, Kəlbəcər nə gündədir, digər şəhərlər nə gündədir. Onlar isə Azərbaycan əsgərlərini əsir götürüb, öz hakimiyyətini möhkəmləndirmək istəyirdilər. Görəndə ki, artıq bu da mümkün deyil, qəcdilər gizləndilər, dövlət səviyyəsində fərarilik etdilər. AXC-Müsəvat hakimiyyəti, onun başında duranlar fəraridirlər, satqındırlar, qorxaqdırlar, xaindirlər və bu, əsl həqiqətdir.

Əlbəttə, biz torpaqlarımızı azad etmək üçün addımlarımızı elə atırdıq ki, bütün torpaqlar azad edilsin. Artıq bu da sirr deyil ki, danışıqlar dövründə masa üzərində olan təkliflər bizim maraqlarımızı qane etmirdi. Mən bunu açıq bəyan etmişdim və məhz buna görə təklif edilən variantla razılıq vermirdim. Çünki son 10 il ərzində nədən söhbət gedirdi - beş rayon Azərbaycana qaytarıla bilər, Kəlbəcər və Laçın rayonları isə keçmiş Dağlıq Qarabağda referendum keçirildəndən sonra Azərbaycana qaytarıla bilər.

Ardı Səh. 6

İlham Əliyev: Həm Qarabağ, həm Zəngəzur bizim tarixi dədə-baba torpağımızdır!

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər və Laçın rayonlarında olublar

Əvvəli Səh. 5

Əlbəttə, biz buna heç cür razı ola bilməzdik. Çünki heç bir referendumdan söhbət gedə bilməzdi. Mənim siyasətim ondan ibarət idi və mən bunu açıq şəkildə bəyan edirdim ki, bizim bütün torpaqlarımız işğalçılardan azad edilməlidir, ərazi bütövlüyü tam bərpa edilməlidir, bizə məsələnin yarımçıq həlli lazım deyil. Məhz buna görə edilən təkliflərə Azərbaycan tərəfi razılıq vermirdi. Ancaq sonra bilindi ki, Ermənistan da buna razı deyil. Çünki Ermənistanın məqsədi bu torpaqları, zəbt edilmiş bütün torpaqları əbədi işğal altında saxlamaq idi. İndi çıxan yeni məlumatlar və eyni zamanda, azad edilmiş torpaqlarda mövcud olan mənzərə onu göstərir. Torpaqları təhvil vermək istəyən 6 xətt müdafiə istehkamları qurmazdı. İndi bilinir ki, onların məqsədi status-kvonu əbədi etmək, bizə bir qarış torpaq qaytarmamaq, məsələni uzatmaq idi. Onlar öz xarici havadarlarına güvənərək bunu 30 il ərzində həyata keçirirdilər və istəyirdilər ki, bundan sonra da 300 il ərzində bunu həyata keçirsinlər. Hesab edirdilər ki, bu siyasət onlara xeyir gətirəcək. Hesab edirdilər ki, Azərbaycan öz torpaqlarını müharibə yolu ilə azad etməyəcək. Hesab edirdilər ki, bizi kimsə dayandıracaq. Onların himayədarları bizə, necə deyirlər, təsir göstərəcəklər, təzyiq göstərəcəklər. Ancaq bilmirdilər bütün Azərbaycan xalqı bir amalla yaşayır ki, işğala son qoyulsun, düşmən torpaqlarımızdan qovulsun və biz öz dədə-baba torpaqlarımıza qayıdaq və qayıtdıq. Ermənistan ordusunu məhv edərək qayıtdıq, Ermənistan faşizminin başını əzərək qayıtdıq, erməni cəlladlarını cəzalandıraraq qayıtdıq, şəhidlərimizin qanını alaraq qayıtdıq. Qayıtmışıq, bu gün burada durmuşuq və əbədi duracağıq!

İkinci Qarabağ müharibəsi, bir daha demək istəyirəm, tarixi Zəfərimizdir. Azərbaycanın çoxəsrlik tarixində buna bənzər qələbə olmamışdır. Müharibə ilə bağlı artıq kifayət qədər məlumatlar var və təkrar etmək istəmirəm. Müharibənin gedişatı hər kəsə məlumdur. Sadəcə olaraq, indi bizim dərslərlərimizdə, elmi əsərlərdə, məqalələrdə, kitablarda müharibə ilə bağlı və müharibədən əvvəlki dövrlə bağlı çox müfəssəl və geniş məlumat verilməlidir ki, biz bu tarixi olduğu kimi qeyd edək, bu tarixi olduğu kimi yazaq və gələcək nəsillər də daim bunu bilsinlər və unutmasınlar, o cümlədən erməni vəhşiliyini unutmasınlar.

Ancaq bu gün ikinci Qarabağ müharibəsi ilə bağlı bu sözləri deyərək bir məsələyə diqqət yetirmək istəyirəm. Bu müharibə, eyni zamanda, erməni mifologiyasının tamamilə məhv olması deməkdir. Çünki uzun illər ərzində, otuz il ərzində ermənilər dırnaqarası "hərbi qələbə" ilə öyünürdülər. Ermənilər bir neçə mif uydurmuşdular ki, onların ordusu "yenilməz ordu"dur və

onların ordusu bu torpaqları əbədi işğal altında saxlaya bilər. Biz bu mifi dağıtdıq. Erməni ordusu yoxdur bu gün. Erməni ordusu tamamilə məhv edildi. Erməni ordusunun silah-sursatlarının mütləq əksəriyyəti məhv edildi, ya da ki, qənimət kimi götürüldü və indi Hərbi Qənimətlər Parkında nümayiş etdirilir. Biz erməni ordusunu "yenilməz ordu" kimi təqdim edən mifologiyaya son qoyduq.

İkinci mif ondan ibarət idi ki, erməni əsgəri "cəsur"dur və istənilən müharibədə qalib gələ bilər. Biz bu mifi də darmadağın etdik. Erməni əsgəri fərardır, qorxaqdır. Onlar özləri etiraf edirlər və bu da sübut olundu ki, müharibə dövründə Ermənistan ordusunda 10 min fərari olmuşdur. Azərbaycan Ordusunda bir nəfər də olsun fərari ol-

fərarisiniz, qorxaqsınız. Biz sizi məhv etmişik. Xocalı soyqırımında ən fəal rollardan birini oynayan keçmiş müdafiə naziri Şuşadan güclə canını qurtardı, son anda canını qurtardı. Dovşan kimi qaçmışdılar. Biz onları məhv etmişik. Onların dırnaqarası "qəhrəmanlarını", "Artsax", olmayan "Artsax" qəhrəmanlarını məhv etmişik. Onlar bu damğa ilə əbədi yaşayacaqlar. Fərarilər, satqınlar, cəlladlar, qorxaqlar - onlar ancaq əliyalın əhali ilə müharibə apara bilərlər. Necə ki, vaxtilə Xocalını işğal edəndə burada demək olar ki, onlara müqavimət göstərən qüvvə yox idi, mülki vətəndaşlar idi. Bax, bu evlərdə yaşamış mülki vətəndaşlar idi və aprel ayında hələ burada qarlar əriməmişdi, onların böyük hissəsi burada həlak oldu. Onlar buradan

lərdir, dağıdılmış məscidlərdir. Bunu hansısa başqa planetdən gələn yadplanetli yox, erməni edib. Özü də Birinci Qarabağ müharibəsi dövründə yox, müharibədən sonra, məqsədyönlü şəkildə, barbar kimi, vəhşi kimi, vandal kimi, bir-bir evlərin kərpiclərini, daşlarını söküb aparıb özləri üçün daxmalar tikiblər.

Onlar artıq buradan gedəsi olanda, kapitulyasiya aktını imzalayandan sonra da bizdən vaxt istədilər. Rusiya rəhbərliyi bizə müraciət etmişdir ki, onlara əlavə on gün vaxt verin, onlar buradan öz şələ-sülələrinə yığışıra bilmirlər. Onlara vaxt verin ki, çıxsınlar. Biz yenə də humanistlik göstərdik. Yenə də vaxt verdik noyabrın 25-nə qədər. Amma onlar bu müddət ərzində nə etdilər?! Onlara məxsus olmayan, qanunsuz məskunlaşdıqları evləri yandırdılar, dağıtdılar. İndi yol boyunca o evlər görünür. Ağacaları kəsdilər, ağacaları yandırdılar. Bax, erməni vəhşiliyi budur. Zaman dəyişir, erməni faşizmi dəyişmir və dəyişməyəcək. Heç kim bunu unutmamalıdır. İndi onların bəzi hallarda göndərdikləri yaltaqlıqla dolu sözlərinə inanmaq olmaz. Buna inanmaq istəyən, bax, bu mənzərəni göz önünə gətirsin, dağıdılmış Ağdamı, Füzulin, Şuşanı, Kəlbəcəri, Laçını, Zəngilani, Qubadlı, Cəbrayılı göz önünə gətirsin. Erməni vəhşilərin əməlləri göz qabağındadır. Amma onların hamıları bunu görmək istə-

başqa yerlərdə bizim qızıl yataqlarımız xarici şirkətlər tərəfindən istismar edilirdi. O şirkətlər bilmirdilər ki, bu, Azərbaycan torpağıdır? Bilirdilər! Amma buna məhəl qoymurdular. İndi cavab verəcəklər. Biz demişik, əgər istəmərlərsə ki, biz onları dünya miqyasında biabır edək, gəlsinlər, vurulmuş ziyanı bizə ödəsinlər, təzminat ödəsinlər və ondan sonra rahat yaşaya bilərlər.

Bizim meşələrimiz ermənilər tərəfindən məhv edilib. İndi bizim "Azərkosmos"un fotoları var - işğaldan əvvəl neçə min hektar meşə altında idi və indi nə qədərdir. Ağacla dolu olan altmış min hektara yaxın sahəni, meşə fondunu ermənilər dağıdıblar, yəni, kəsiblər. Kəsiblər, talayıblar, aparıblar. Eşitdiyimə görə orada parket işləri, bu biznes çox sürətlə gedirdi. Bu da talançılıqdır. Bu talançılığa görə də cavab verəcəklər. Bizim çaylarımızı zəhərləyiblər. Oxçuçay nə gündədir? Oxçuçay təbii fəlakətdir və onu zəhərləyən yenə də xarici şirkətdir. O şirkət də cavab verməlidir və verəcəkdir. Deymiş hər bir ziyan hesablanır. Azad edilmiş bütün torpaqlarda, şəhərlərdə, kəndlərdə indi monitorinq aparılır, pasportlaşdırma aparılır, bütün evlərin pasportları hazırlanır, dəymiş ziyan təsbit edilir və biz beynəlxalq məhkəmələrdə dəymiş bütün ziyanın qaytarılmasını tələb edəcəyik.

Təbii sərvətlər talan edilib, istismar edilib, çaylarımız zəhərlənib, meşələrimiz qırılıb, evlərimiz dağıdılıb, məscidlərimiz sökülüb. Bunu kim edib? Ermənilər! Cavab verməlidirlər və verəcəklər.

Biz isə indi genişmiqyaslı bərpa işlərinə start verdik. O cümlədən Kəlbəcər və Laçın rayonlarında, Şərqi Zəngəzur regionunda. Artıq bu işlərin bir hissəsi bu gün qeyd olundu - yarımstansiya fəaliyyətə başladı, su elektrik stansiyasının tikintisi ilə tanış oldum, Laçın rayonunda beynəlxalq hava limanının təməli qoyuldu, iki tunelin təməli qoyuldu və digər infrastruktur layihələri artıq icra edilməkdədir. Eyni zamanda, biz pilot layihələr kimi Kəlbəcər və Laçın rayonlarının arıqlılıqla və heyvandarlıqla məşğul olan sakinlərini buraya göndərdik, ezam etdik, şərait yaratdıq ki, onlar işə başlasınlar və artıq bu işlərə də start verildi.

Biz, eyni zamanda, Kəlbəcər, Laçın istiqamətində dövlət sərhədimizi möhkəmləndiririk. Bu sərhəd 30 ilə yaxın müddət ərzində ermənilərin əlində idi və biz may ayında qarlar əriyəndən sonra bu sərhədlərə çıxmış, öz mövqelərimizi tutmuşuq, Zəngəzurdə yerləşmişik və orada möhkəmlənirik. Bu, bizim torpağımızdır. Ermənistan tərəfindən səslənən fikirlər tamamilə əsassızdır. Biz öz torpağımızdayıq, Qaragöl də bizimdir, başqa yerlər də bizimdir. Biz gəlmişik. 30 il bu ərazi ermənilərin əlində idi.

Ardı Səh. 7



Gəncə istiqamətinə, o Murov dağının üstündən, Ömər aşırımından keçərək onlara pusqular qurdular. Onları - uşaqları, qadınları, qocaları qətlə yetirdilər. Onlar məcbur olub ayaqyalın, qarlı-şaxtalı havada Ömər aşırımından keçərək, on kilometrərlə yolu qət edərək buradan çıxmalı idilər. Bir çoxları da yolda qaldı, dondu, öldü. Bu, erməni vəhşiliyidir. Biz vəhşiləri məğlub etdik. Biz bölgəni vəhşilərdən, faşistlərdən xilas etdik. Bunu heç kim heç vaxt unutmamalıdır.

Erməni mifologiyasının biri də o idi ki, guya ermənilər qədim tarixə, mədəniyyətə malikdirlər və burada "vəhşi müsəlmanlar" arasında qalıblar. Guya ki, o, Qafqazda mədəniyyətin ocağıdır, beşiyidir, yaxud da son məntəqəsidir. Onların mədəniyyəti, bax, budur. Bax, bu binalardır, qazılmış qəbir-

mirlər. Amma görməlidirlər və görəcəklər. Onların gözüne soxacağıq. Biz indi kitablar da dərc edirik, göstəriş vermişəm, təqdimatlar da olacaq. Xarici ölkələrdə sergilər olacaq. Biz göstərəcəyik. Bunu görmək istəməyən məcbur olub görəcək. Görəcək ki, erməni faşizmi, erməni vəhşiliyi nədir.

Ermənilər işğal dövründə, eyni zamanda, bizim təbii sərvətlərimizi də qanunsuz olaraq talan edirdilər. Bu işlərdə bəzi xarici şirkətlər onlara yardım edirdi. Bu şirkətlərin indi iki yolu var: ya bizə təzminat ödəyəcəklər, ya da ki, beynəlxalq məhkəməyə gedəcəklər.

Artıq məhkəmə prosedurları başlamışdır. Buna biz start verdik, tanınmış beynəlxalq hüquq şirkətlərini dəvət etdik və indi məhkəmə işləri hazırlanır. Kəlbəcərdə Söyüdlüdə, Zəngilanda Vejnəlidə,

İlham Əliyev: Həm Qarabağ, həm Zəngəzur bizim tarixi dədə-baba torpağımızdır!

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcər və Laçın rayonlarında olublar

Əvvəlki Səh. 6

Əgər o sərhəd onların dediyi yerdən keçirdisə, durardılar o sərhəddə. Durardılar, deyərdilər ki, sərhəd budur. Nə oldu bəs? Biz gələndən sonra, durandan sonra dedilər ki, yox, biz düz yerdə durmamışıq. Biz düz yerdə durmuşuq, harada lazımdır, orada durmuşuq və əgər istəsək, harada lazım bilsək, orada da duracağıq. Onu heç kim unutmasın. Ona görə indi Müdafiə Nazirliyinin və Sərhəd Qoşunlarının xətti ilə bütün sərhəd boyunca - Murovdağdan ta Araz çayına qədər bütün sərhəd infrastrukturunu, hərbi hissələri yaradırlar, biz bu sərhədlərdə möhkəmlənirik.

Daxili əhəmiyyət daşıyan 700 kilometr uzunluğunda yolların çəkilişi prosesi gedir. Mən hələ əsas şəhərlərarası yolları kənara qoyuram, o layihələr haqqında kifayət qədər məlumat verildi. Bizim sərhədlərə gedən

yaradıldı. Hesab edərim ki, bu da çox düzgün addımdır. Bu, həm tarixə əsaslanır, eyni zamanda, gələcəyə əsaslanır. Çünki, həm Qarabağ, həm Zəngəzur bizim tarixi dədə-baba torpağımızdır. Qarabağ iqtisadi rayonunda bütün Qarabağ bölgəsinə aid olan rayonlar birləşdi. Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunda Şərqi Zəngəzura aid olan rayonlar birləşdi. Qərbi Zəngəzur isə hazırda Ermənistanın nəzarəti altındadır. Ancaq Zəngəzur dəhlizinin çəkilişi nəticəsində əlbəttə ki, biz bu dəhlizdən istifadə edib öz vətəndaşlarımızı dədə-baba torpaqlarımıza qaytaracağıq. Belə planlar var və bu da təbii. Çünki bizim vətəndaşlar indiki Ermənistan ərazisindən, təkcə Zəngəzur mahalından yox, Göyçə mahalından da, - bura ilə həmsərhəddir, - zorla qovulmuşlar və onların tam haqqı var ki, gedib öz dədə-baba torpaqlarında yaşasınlar. Biz bunu sonrakı mərhələyə saxlayırıq.

Beləliklə, biz bundan sonrakı əsas hədəfləri düzgün müəyyən edərək, bu hədəflərə çatmağa da nail olacağıq. Biz bu gün buradayıq, Kəlbəcərdəyik, Azərbaycanın çox gözəl guşələrindən biri olan Kəlbəcərdəyik və biz bundan sonra burada əbədi yaşayacağıq. Yaşasın Azərbaycan! Eşq olsun Azərbaycan xalqına!

X X X

Prezident İlham Əliyev: Kəlbəcər şəhəri. Yolun sağında da, solunda da bir dəne salamat bina yoxdur. Baxmayaraq ki, ermənilərin bir hissəsi Kəlbəcər rayonunda qanunsuz məskunlaşmışdılar. Ancaq azərbaycanlılara məxsus olan bütün evləri yerlə-yeksan ediblər. Bax, indiki Kəlbəcər şəhəri budur. Biz Kəlbəcər şəhərini də, kənləri də yenidən quraçağıq. Bax, bütün evlər dağılmış vəziyyətdədir.



tənin keşiyində hər zaman ayıq-sayıq durmağa, onu düşməndən layiqincə müdafiə etməyə imkan verir.

X X X

Prezident İlham Əliyev: İndi isə biz İstisuya gəldik. İstisu sanatoriyasının dağılmış görüntüləri gözümüzün önündədir. Vəhşi düşməni buranı da söküb. Baxın, nə günə qoyub sanatoriya korpuslarını.

X X X

Kəlbəcər faydalı qazıntı yataqları, səfalı təbiəti ilə yanaşı, İstisu mineral ehtiyatı və "İstisu" sanatoriyası ilə də məşhurdur. Erməni vandalları ərazilərimizi işğal etdikdən sonra oradakı təbii ehtiyatları da istismar ediblər. İndi "İstisu"ya öz əvvəlki şöhrətini qaytarmaq qarşıda duran

burada "mir" yazılıb, bu abidə sülhü tərənnüm edirdi. Vəhşi düşməni bunu da söküb. Onu da söküb, bu binanı da söküb, hər tərəfi söküb. Biz bütün yerləri yenidən bərpa edəcəyik, yenidən həyat qayıdacaq.

Prezident İlham Əliyev burada uzunluğu 51 kilometr olan İstisu-Minkənd yolunun çəkilməsi işlərində baxdı.

Prezident İlham Əliyev dedi: Bu, İstisu-Minkənd yoludur. Bu yol olmayıb, yenidən çəkilir, uzunluğu 51 kilometrdir. Kəlbəcərin İstisu qəsəbəsinə Laçının Minkənd kəndi ilə birləşdirən yoldur. Bu, Kəlbəcər və Laçın rayonları arasında ikinci bağlantı olacaq. Hazırda bu yol boyunca işlər gedir, torpaq işləri başa çatıb. Bundan sonra asfalt qatı da vurulacaq. Beləliklə, biz növbəti yol infrastrukturunu yaradacağıq. Həm İstisuya Laçın Beynəlxalq Hava Limanından istifadə edərək gəlmək üçün rahat imkan olacaq, eyni zamanda, Kəlbəcər və Laçın arasında ikinci yol bağlantısı olacaq. Bunun həm strateji, həm də hərbi əhəmiyyəti var. Eyni zamanda, vətəndaşların rahatlığı, İstisu kurortunu yenidən bərpa etmək, müasir səviyyəyə gətirmək üçün bu yolun böyük əhəmiyyəti var. Bu yol layihəsi də uğurla icra edilir. Xəritədə də artıq yaşayış məntəqələrindən keçən yol göstərilir.

Beləliklə, Kəlbəcər və Laçın ra-



700 kilometr yolların çəkilişi prosesi gedir və artıq qış gələndə qədər bu işin təqribən 80 faizi görülməkdir. Yəni, torpaq, çınqıl örtüklə döşənmiş yollar və bu, bizə imkan verəcək ki, həm hərəkət üçün, həm hərbi nöqtəyi-nəzərdən bu bölgələrdə daha da möhkəmlənək. Əlbəttə ki, Azərbaycan-Ermənistan sərhədində biz söz sahibiyik. Bu, təbii və bundan sonra da söz sahibi olacağıq. Ona görə, bu məsələ ilə bağlı bəzən hansısa xarici dairələrdə də qeyri-adekvat fikirlər səsləndirilir. Buna ehtiyac yoxdur. Biz harada lazım bilmişiksə, orada da durmuşuq və əgər bu kimi sə narahat edirsə, əgər kiməsə əsəbləşirsə, necə deyirlər, getsinlər, su içsinlər.

Bildiyiniz kimi, mənim Sərəncamımla 14 iqtisadi rayon yaradıldı. Onların arasında iki iqtisadi rayonun yaradılması diqqət çəkdi - Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonları

İndiki mərhələdə bizim əsas vəzifəmiz müharibənin nəticələrini möhkəmləndirməkdir, azad edilmiş torpaqlarda möhkəmlənməkdir. Azərbaycan-Ermənistan sərhədində bundan sonra da mövqelərimizi gücləndirməkdir. Yenidənqurma, bərpa işlərinə artıq start verilib, bu da əsas vəzifələrdən biridir. Keçmiş məcburi köçkünləri azad edilmiş torpaqlara tədricən qaytarmaq da gündəlikdə duran məsələdir. Mən artıq bildirmişəm, Zəngilan rayonunda bir neçə aydan sonra artıq birinci qrup keçmiş köçkünlər yerləşəcək. Eyni zamanda, Ağdam, Cəbrayıl, Füzuli və Xocavənd rayonlarında da pilot kəndlər seçildi. Artıq işlər gedir ki, o kəndlərin bərpasına start verək və vətəndaşları oraya qaytararaq. Ağdam şəhərinin baş planı təsdiqləndi, digər şəhərlərin baş planının təsdiqlənməsi yaxın aylarda nəzərdə tutulur.

bəcər şəhəri budur. Biz Kəlbəcər şəhərini də, kənləri də yenidən quraçağıq. Bax, bütün evlər dağılmış vəziyyətdədir.

X X X

Sonra Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Kəlbəcər şəhərindəki N sayılı hərbi hissəyə gəldi.

Quru qoşunları komandanı general-mayor Ənvər Əfəndiyev Ali Baş Komandan İlham Əliyevə raport verdi.

-Cənab Ali Baş Komandan, quru qoşunlarının əməliyyat şəraitində dəyişiklik olmayıb, hadisə baş verməyib.

Prezident, Ali Baş Komandan hərbi hissədə yaradılan şəraitlə tanış oldu.

Qeyd edək ki, burada hərbi qulluqların xidməti yüksək səviyyədə aparması üçün hər cür şərait yaradılıb. Bu da hərbi qulluqlarımıza Və-

zifələrdən biridir.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Kəlbəcərə səfər çərçivəsində "İstisu" sanatoriyasında da oldular.

İstisu kəndinin məşhur mineral suyu olan "İstisu" bulağı ətrafında 1928-ci ildə eyni adlı sanatoriyası salınıb. Kəlbəcər rayonu İstisu mineral ehtiyatı və "İstisu" sanatoriyası ilə bütün dünyada tanınıb. Mənbələrə görə, istisu mineral bulaqları 1138-ci ildə güclü zəlzələ nəticəsində meydana çıxıb.

Öz kimyəvi tərkibinə və bir çox digər xüsusiyyətlərinə görə İstisun dünyada analoqu yoxdur. Burada suyun temperaturu müsbət 58,8 dərəcədir. Suyun temperaturu səthdə müsbət 74, dərinlikdə isə 90 dərəcəyə çata bilər. İstisu mineral bulaqları 12 bulaqdan ibarətdir.

Prezident İlham Əliyev: Vəhşilər bu abidəni də söküblər. Qəribədir,

yonlarına səfərimiz başa çatır. Səfər çox uğurlu idi. Bir çox önəmli obyektlərin açılışını etdik, təməlini qoyduq. Şərqi Zəngəzurun gələcək inkişafı ilə bağlı bütün işlər plan üzrə gedəcək və biz istəyimizə nail olacağıq.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur Azərbaycandır!

X X X

Prezident İlham Əliyev: Heyvandarlar da Kəlbəcər yaylaqlarına qayıdılar. Həm arıcıları, həm heyvandarlıqla məşğul olanları biz qaytarmışıq. Görürsünüz, onlar məskunlaşıblar. Qoyunları da burada otarırlar. Bu ənənə də bərpa edildi. İşğaldan əvvəl heyvandarlar həmişə buraya gəlirdilər. İndi bizi salamlayırlar. Biz də onları salamlırıq. Xoş gəliblər öz Vətənlərinə.

Səma bizi yola salır, biz də Ömər aşırımına yaxınlaşıırıq, qayıdırıq.

Qırğızistanın “gol-denbridge-news.com” və “turk-today.info” portalları AZƏRTAC-da yayımlanan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin “CNN Türk” televiziya kanalına müsahibəsini rus dilində tam olaraq işıqlandırıb. Saytlar müsahibənin ayrı-ayrı hissələrinin AZƏRTAC-da çap edilən variantını da öz səhifələrində yerləşdiriblər.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyev müsahibədə Azərbaycanın Qurtuluş savaşına başlayaraq öz tarixi torpaqlarını işğalçılardan azad etməsi, Ermənistan tərəfindən son mərhələdə verilən xəritələrin cəmi yüzdə iyirmi beş faiz dəqiq olması, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası üçün kifayət qədər maliyyə vəsaiti toplanması, ölkəmizin Cənubi Qafqazda 3+3 formatını dəstəkləməsi, Azərbaycanın erməni ordusunun “müzəffər ordusu” olmasını 44 gün ərzində yerlə bir etməsi, Zəngəzur dəhlizinin Avrasiyanın yeni bir nəqliyyat layihəsinə çevrilə bilməsi, Türkiyənin müdafiə sənayesinin sürətlə inkişafı, bizim bundan faydalanmağımız, son 18 il ərzində həm Türkiyə, həm Azərbaycan tərəfindən vahid siyasət formalaşdırılması, Türkiyənin bizim üçün doğma ölkə, doğma vətən olması və digər məsələlərə aydınlıq gətirir.

Azərbaycan Prezidenti müsahibədə deyir: “Rusiya gəzləntimiz odur ki, üçtərəfli Bəyənatin bütün müddəaları yerinə yetirilsin”.

Qırğızistan portalları Prezident İlham Əliyevin “CNN Türk”ə müsahibəsinin tam mətnini yayıb



Интервью Президента Азербайджана Ильхама Алиева телеканалу CNN Türk

Президент Азербайджанской Республики Ильхам Алиев дал интервью телеканалу CNN Türk. АЗЕРТАДЖ представляет это интервью.



Президент: За последние 18 лет и Турцией, и Азербайджаном сформирована единая политика

Posted By gnews-admin - Воскресенье Август 15th, 2021 33 Leave a comment

На протяжении всех этих лет мы прилагали очень большие усилия для укрепления турецко-азербайджанского единства. Знаете, в мире много стран со сложной историей, культурой,



Avqustun 17-də Yeni Azərbaycan Partiyası Masallı rayon təşkilatının videoformatda X hesabat konfransı keçirilib. Əvvəlcə müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısı, ulu öndər Heydər Əliyevin və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan Vətən oğullarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.



Konfransın gündəliyi təsdiqləndikdən sonra YAP Masallı rayon təşkilatının sədri Seyfəddin Əliyevin hesabat məruzəsi dinlənilib. S.Əliyev bildirib ki, müstəqil Azərbaycan Respubli-



kasının banisi, ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən müəyyən edilən siyasət kursu ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən qətiyyət və sədaqətlə davam etdirilməsi nəticəsində ölkəmiz ildən-ilə qüdrətlənir və inkişaf edir.

S.Əliyev qeyd edib ki, hazırda rayon təşki-

YAP Masallı rayon təşkilatının X hesabat konfransı keçirilib



latının 11363 nəfər üzvü var. Onların 3543 (31.2%) nəfərini qadınlar, 3416 (30%) nəfərini gənclər təşkil edir.

Sonra YAP Masallı rayon təşkilatının Nəzarət-Təftiş Qrupunun sədri Baba Həsənov hesabat məruzəsi ilə



çıxış edib.

Müzakirələr zamanı çıxış edən Masallı Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Şahin Məmmədov, Milli Məclisin deputatları Məşhur Məmmədov, Anar İsgəndərov, YAP Masallı ra-



yon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Bəxtim Qarayev, rayon təşkilatının Şura üzvləri - Masallı Dövlət Regional Kolleci ərazi partiya təşkilatının sədri Vidadi Nəzərov, Heydər Əliyev Mərkəzi ərazi partiya təşkilatının sədri, Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Dilbər İbayeva he-

sabat dövründə görülən işlərdən bəhs ediblər.

Konfransda çıxış edən YAP Mərkəzi Aparatının Təşkilat şöbəsinin müdiri Əhli- man Tağıyev bildirib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin yaradıcısı olduğu, son 18 ildə cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla inkişaf edən Yeni Azərbaycan Partiyası nəinki Azərbaycanın, Cənubi Qafqazın ən böyük siyasi təşkilatıdır. Onun sözlərinə görə, fəaliyyət göstərdiyi illər ərzində Yeni Azərbaycan Partiyası öz programında nəzərdə tutulan vəzifələri layiqincə yerinə yetirib.



Bu baxımdan, VII qurultayda qəbul olunmuş qərarlar, partiyamızın Sədri, Prezident İlham Əliyevin qurultayda qarşıya qoyduğu tövsiyə və tapşırıqlar hər bir partiya üzvü üçün yeni vəzifələr müəyyənləşdirir.

Dünyaaya səslənən, harada yaşamasından asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlı qururlandıran Zəfərimizin yaratdığı realıqların gerçəkləşməsində Yeni Azərbaycan Partiyasının rolundan bəhs edən Ə.Tağıyev YAP Masallı rayon təşkilatına gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Konfransda YAP Masallı rayon təşkilatının hesabat dövrü ərzindəki fəaliyyəti qənaətbəxş qiymətləndirilib.

Avqustun 17-də Yeni Azərbaycan Partiyası Cəlilabad rayon təşkilatının videoformatda X hesabat konfransı keçirilib. Əvvəlcə müasir, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısı, ümummilli lider Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhid olan Vətən oğullarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Konfransın gündəliyi təsdiqləndikdən sonra YAP Cəlilabad rayon təşkilatının sədri Mirsüleyman Mirxaslı hesabat məruzəsi ilə çıxış edib. M. Mirxaslı bildirib ki, YAP yarandığı vaxtdan siyasi mübarizələrlə dolu şərəfli yol keçib, xalqımız və dövlətimiz qarşısında böyük xidmətlər göstərərək və bu xidmətlər sayəsində cəmiyyətdəki mövqeyini daha da möhkəmləndirib.

Qeyd edilib ki, hesabat dövründə YAP Cəlilabad rayon təşkilatının sıralarına 563 nəfər yeni üzv qəbul edilib ki, bunun da 322 nəfəri gənclər, 213 nəfəri isə qadınlardır. Hazırda rayon təşkilatı üzrə 7160 nəfər üzv 94 ərazi ilk partiya təşkilatı

Yeni Azərbaycan Partiyası Cəlilabad rayon təşkilatının X hesabat konfransı keçirilib



Partiyası Mərkəzi Aparatının Təşkilat şöbəsinin müdiri Əhliman Tağıyev bildirib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının bu günümüz üçün ən böyük uğurlarından biri yaranmasından 7 ay sonra iqtidar partiyasına çevrilməsi oldu. Ölkədə siyasi sistemin formalaşmasına böyük töhfələr verən Yeni Azərbaycan Partiyası, hər zaman milli maraqları təmsil edərək xalqımızın ali mənafeyinin ifadəçisi kimi çıxış etmişdir.



latına gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Konfransda YAP Cəlilabad rayon təşkilatının hesabat dövrü ərzindəki fəaliyyəti qənaətbəxş qiymətləndirilib.



tında birləşib. Partiya üzvlərinin 2262 nəfərini qadınlər, 1320 nəfərini gənclər təşkil edir.

Sonra YAP Cəlilabad rayon təşkilatının Nəzarət-Təftiş Qrupunun sədri Varid Əsgərovun hesabat məruzəsi dinlənilib. Müzakirələr zamanı çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyasının Təftiş Komissiyasının üzvü, millət vəkili Elman Nəsirov, YAP Cəlilabad rayon təşkilatı sədrinin müavini, rayon təhsil şöbəsinin müdürünün müavini Hafiz Cava-



dov, rayon təşkilatı Qadınlar Şurasının sədri, Cəlilabad şəhər 4 sayılı tam orta məktəbin müəllimi Fərqanə Məmmədova, təşkilatın Şura üzvü, peşə liseyinin direktoru Etibar Sadıqov hesabat dövründə görülən işlərdən bəhs ediblər.



Konfransda çıxış edən Yeni Azərbaycan



Məhz ulu öndər Heydər Əliyevin düzgün müəyyənləşdirdiyi siyasətin və hazırda bu xəttin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsinin nəticəsində Azərbaycanın inkişaf yolu dünyaya nümunə göstərilir. Yeni realılıqların gerçəkləşməsi üçün birgə səylərin göstərilməsindən bəhs edən Ə. Tağıyev YAP Cəlilabad rayon təşki-



Xəbər verdiyimiz kimi, Ermənistan hər gün Azərbaycan ərazilərini müxtəlif istiqamətlərdə atəşə tutur. Qarabağ məsələsində keçən ilin payızında bu qədər çətin əldə edilən tarixi sülh çatlamağa başlayır. Ermənistan tərəfi Azərbaycana qarşı güc tətbiq etməyin mümkünlüyünü birbaşa bəyan edir. Ermənistan rəhbərləri ötən ilin payızında Azərbaycana müharibədə ağır məğlubiyyətə uğrayaraq, öz ölkələrinə, iqtisadiyyatlarına, sosial həyatlarına zərbə vurmalarından dərs almayıb, diplomatik yollarla problemin qarşısını almaq mümkün olduğu halda öz hərbiçilərinin həyatını qurban verməyə çalışır.

Politoloq, etnik münasibətlər üzrə mütəxəssis Yevgeni Mixaylov Erme-

nistanın yenidən niyə təxribat törətdiyinə və keçən ilin noyabrında Moskva, Bakı və İrəvanın imzaladığı üçtərəfli bəyanatı pozmağa çalışaraq vəziyyəti yeni bir müharibəyə niyə yaxınlaşdırdığına dair fikirlərini açıqlayıb:

- Ermənistan Fransa və ABŞ-ı Qarabağ münaqişəsinin son həllinə cəlb etmək üçün növbəti təxribatlara

baycanla danışıqlara hazır olduğu barədə "sülhsevər" ifadələrinin olması təsadüfi deyil. O, Azərbaycanın sayıqlığını susdurmağa və daha ciddi şəkildə Bakıya qarşı yeni təxribatlar hazırlamağa çalışır. Təəssüf ki, Qarabağ problemi ətrafında informasiya fonunun gərginləşdiyini görürük.

Hesab edirəm ki, bu baxımdan Moskva və Bakı təcili olaraq sülh ni-

məl etmir. Noyabr müqavilələrini imzalayaraq, Rusiyaya da təxribata çəkmək istəyir.

Paşinyan nə desə desin, yenə də Sorosçu olaraq qalır. Eyni insanlarla əhatə olunur. Şoyqunun Moskvanın Ermənistanla silah satmağa hazır olduğunu bəyan etməsi, Rusiya ilə Ermənistan arasında müttəfiq münasibətlərin olması, KTMT çərçiv-

olmayacaq da. Sual budur ki, böyük ehtimalla Rusiya bu məsələdə Ermənistanı Qarabağ məsələsində bir növ öhdəliklərlə bağlayacaq.

Rusiya, Moskvaya başqası ilə əvəz edən Ermənistanla fərqli olaraq, razılaşmalarını yerinə yetirir. Ola bilsin ki, Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsi, nəqliyyat dəhlizlərinin açılması, sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası Rusiyadan silah tədarükü və erməni ordusunun islahatı üçün şərt olacaq. Bu arada Rusiya tərəfinin Ermənistanı silahla təmin etmək vədinə yalnız müttəfiq münasibətləri çərçivəsində ritorika kimi baxmaq olar.

Ermənistan düşünür ki, təxribatları və mərmiləri ilə vəziyyəti keçən payızdakı vəziyyətə gətirə bilər? Sual budur ki, 2020-ci ildə dəfələrlə Azərbaycanı təhrik edəndə bunu düşünürdüyü Azərbaycan Qarabağ ətrafındakı bölgələri özünə qaytarmaq şərti ilə, müharibədən yayınmaq və sonra diplomatik yollarla daha çox danışıqlar aparmaq üçün Ermənistanı çox təhrik etdi. Lakin Ermənistan məsələnin sülh yolu ilə həllinə razı olmadı və sonra payını aldı. Moskvanın köməyinə güvənirdi və Moskva isə "Qarabağ Azərbaycandır" dedi. Ermənistan yenə də Rusiyadan istifadə edə biləcəyinə ümid edir.

Elçin Bayramlı

Yevgeni Mixaylov: İrəvan Moskvaya güvənirdi, Moskva isə "Qarabağ Azərbaycandır" dedi

"Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsi, nəqliyyat dəhlizlərinin açılması, sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası Rusiyadan silah tədarükü üçün şərt olacaq"

getdi. Bu, əlbəttə ki, Moskvaya məmnun etmir. Bu təxribatların mütəmadi olaraq həyata keçirildiyi Azərbaycana da sərf eləmir.

Çox vaxt Azərbaycana zərbələr Rusiya sülhməramlılarının nəzarət etdiyi ərazilərdən təşkil olunur. Yeni, erməni tərəfi Azərbaycanı cavab verməyə təhrik etməyə çalışır və bununla da Moskvanın sülhməramlı təşəbbüslərinə ləkə salır. Ermənistan Rusiya sülhməramlılarının arxasından təxribatlarını Moskvanın ağır sözünü eşidənədek davam etdirəcək.

Bunun fonunda Paşinyanın Azər-

zamlanmasını sona çatdırmalı, sülh müqaviləsi bağlamalı və bu anı ələ keçirməlidir. Azərbaycan Rusiya ilə danışıqlar aparmalı, başqa rıçaqlardan istifadə etməlidir ki, Ermənistan öz "xoş" niyyətini bəyan edərkən onun bu sözündən tutsun. Başqa çıxış yolu görmürəm. İndi İrəvan vəziyyəti ələ çəkir ki, Amerika, Fransa yeni təşəbbüslər göstərməyə çalışsın və ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrliyi adı altında öz qoşunlarını Qarabağ sülhməramlı prosesinə salmağa cəhd etsin. Ermənistan noyabrda əldə olunan razılaşmalara

vəsində müəyyən razılaşmaların olması ilə bağlıdır. Rusiya Ermənistanla hər zaman silah satıb və bu yeni bir şey deyil. Moskva yalnız öz razılaşmalarını yerinə yetirir və hesab etmirəm ki, Rusiyanın yenidən Azərbaycana hücum etməsi üçün Ermənistanı silahlandırdığını düşünmək olar.

Ermənistanın bu mövzunu şişirdərək istifadə etməsi normal deyil. Moskva super texniki silahların Ermənistanla ötürülməsində maraqlı deyil. Ermənistanın sadəcə onu idarə edəcək mütəxəssisləri yoxdur və

Bütün dünya üçün bir nömrəli problem olan COVID-19 pandemiyası zamanı hər bir dövlətin öz strategiyası, koronavirusa qarşı mübarizədə fərqli yanaşma tərzı və öz metodları mövcud oldu. Şübhəsiz ki, indi hər bir ölkə öz vətəndaşlarını böhrandan az itki ilə çıxarmağa çalışır. Hökumətlərin atdığı addımların səmərəliliyi xalqın gələcək etimadı anlamına gəlir. Bu baxımdan, bölgənin lider dövlətlərindən olan Azərbaycanın pandemiya qarşı mübarizədə göstərdiyi nümunə diqqətəlayiqdir.

Bələ ki, koronavirus pandemiyası başlamazdan önce Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə kölgə iqtisadiyyatına qarşı ciddi tədbirlər görüldü, şəfəqlə təmin edildi və dövlət orqanlarının fəaliyyətində informasiya texnologiyalarının tətbiqi təmin edildi, dövlət xidmətləri sahəsində mərkəzləşdirilmiş elektron məlumat sistemi yaradıldı. Bir sözlə, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə vaxtında aparılan düzgün siyasət və atılan zəruri addımlar tektonik fəlakət zamanı öz sözünü deyə bildi. Prezident İlham Əliyevin vaxtında apardığı islahatlar və tədbirlər ilk növbədə ölkə vətəndaşlarının rifah halının yaxşılaşdırılmasına nail olmaq idi və fors-major situasiyada bu addımlar öz önəmini göstərdi. Azərbaycan pandemiyanın nəticələrinin təsərrüfat subyektlərinə mənfi təsirinə qarşısını almaq üçün uğurlu bir model qura bildi. Bu gün bütün dünya Azərbaycanın təcrübəsini mənimsəyir. "Biz birlikdə güclüyük" şüarı ilə pandemiyaya qarşı savaşıran Azərbaycan görünməmiş nümunəyə yara bəliş.

Təsədüfi deyil ki, COVID-19 pandemiyasına qarşı mübarizədə ölkələrin birgə fəaliyyəti, çoxtərəfli əməkdaşlıq göstərməsi təklifini də məhz Azərbaycan irəli sürüb. Dövlət rəhbərimizin BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının çağırılması təşəbbüsünün dünyanın 130-dan çox ölkəsi tərəfindən dəstəklənməsi də bunun bariz nümunəsidir.

Ötən il dekabrın 3-4-də keçirilmiş BMT Baş Assambleyasının COVID-19 pandemiyasına həsr olunan xüsusi sessiyasında ilham Əliyev Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi çıxış edərək bütün ölkələri həmrəyliyə çağırdı, birtərəfli addımlar atılmamasının, peyvəndin bütün ölkələrin xalqları üçün əlçatan olmasının vacibliyini önə çəkdi. Sözün əsl mənasında, ölkəmiz bu addımı ilə dünyanı birləşdirir.

“Xəstəliyin yayılmasının başlıca səbəbi bəzi insanların məsuliyyətsizliyidir”

Dövlət başçısı bu məsələ ilə bağlı vurğulamışdır ki, yaranmış bu rejimin nə vaxta kimi davam edəcəyinin məlum olmadığını deməklə, onu da bildirib ki, virusa yoluxmanın səbəbi insanların məsuliyyətsizliyidir: "Ona görə indiki rejim nə qədər davam edəcək və bu rejim daha da sərtləşəcək, yoxsa yumşalacaq, yaxın gələcəkdə biz

Azərbaycanın məsuliyyət modeli - “Biz birlikdə güclüyük”

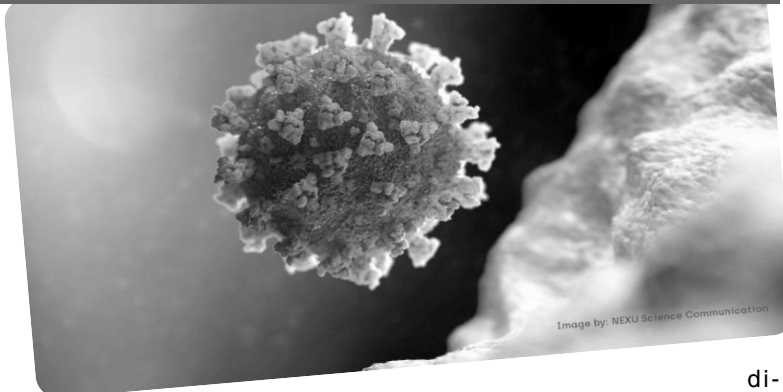
Koronavirusla mübarizədə real nəticələr Azərbaycan Prezidentinin uğurlu sosial siyasətinin sübutudur

bunu görəəcəyik. Yenə də demək istəyirəm ki, ilk gündən bu günə qədər burada dövlət tərəfindən bütün lazımi addımlar atılıbdır. Xəstəliyin yayılmasının başlıca səbəbi bəzi insanların məsuliyyətsizliyi vədir. Onlar sadə qaydaları gözləmir-lər, bunlara əməl etmirlər. Ona görə biz məcbur olub cərimələri artırıdık. Bəzi hallarda karantin rejimini pozanlara qarşı sərt addımlar atmağa məcbur oluruq. Ancaq onlar da öz məsuliyyətini dərk etməlidirlər. Bütün qaydalar insanların, o cümlədən karantin rejimini pozanların sağlamlığının qorunmasına hesablanıb. Amma biz görürük ki, insanlar bu rejimi nümayişkarənə pozurlar. Dünən məşhur bir oteldə baş verən o biabırçı hadisə dözülməzdir. Ona görə, əlbəttə, Azərbaycan polisi düz edərək müdaxilə edib. Polis orqanlarına mənim tərəfimdən çox ciddi göstəriş verilibdir ki, bütün pozuntulara adekvat reaksiya verilməlidir. Heç kim qanundan üstün deyil - istər yerli, istər xarici şirkət, istər yerli vətəndaş, istər xarici vətəndaş olsun, fərq etmir, biz xalqımızı qorurmalıyıq, biz xalqımızın sağlamlığını qorurmalıyıq. Eyni zamanda, mövcud qanunlar və karantin rejimi ilə bağlı tətbiq edilən qaydalar hər kəs üçün əsas olmalıdır. Ona görə biz bundan sonra da bu istiqamətdə addımlarımızı atacağıq. Əgər o qaydaları pozan insanlar daha məsuliyyətli olarlarsa və nizam-intizama riayət edərlərsə, hesab edirəm ki, biz pandemiyanı nəzarətdə saxlaya biləcəyik”.

Rəşad Mahmudov:
“Azərbaycan yenə
sərt karantinə gedir?
- “Qarşımızda iki
yol var...”

“Yay və payız mövsümündə ehtimal olunan böyük dalğalar olarsa, iki yoldan biri seçilməlidir: A. Yenidən qapanmalar (yollar xaricində); B. “Yaşıl keçid” (Green-Pass)”.Bunu deputat, Operativ Qərgahın səhiyyə bölməsinin üzvü Rəşad Mahmudov deyib. O bildirib ki, hər biri variantın ayrı ağırlıqda müsbət və mənfi tərəfləri var: “Ekspertlərin fikrincə, tibbi, hüquqi və iqtisadi cəhətdən B bəndi daha məqbuldur. Keçən ildəkindən fərqli olaraq bu il pəyvəndin olması ilə yanaşı, bir çox amillər bizə bunu etməyə imkan verir”.

Deputat qeyd edib ki, çox böyük dalğalarda heç bir yer qapadılmır: "İctimai yerlər, məktəblər, alış-veriş mərkəzləri, restoranlara vəs. sadəcə "COVID pasportu" olanlar, son 6 ay içinde yoluxanlar və əlində 72 saat içinde PCR analizi olanlar daxil ola bilirlər. Beləcə də iqtisadi fəallıq davam etməklə birlikdə epidemioloji vəziyyətə mənfi təsir azaldılmış olur. Bu, sadəcə böyük dalğalar zamanı istifadə olunan metoddur. Avropa və bir çox ölkələrində tətbiq artıq var".



Millət vəkili onu da bildirib ki, fərqli ölkələrdə xəstələr üzərində aparılan dürüst statistik analizlər və tədqiqatlar göstərir ki, 2 doza peyvənd olunan və 2-ci dozanın üzərindən 30 gün keçən yoluxanlarda peyvənd olunmamışlarla müqayisədə 90 faiz fərq mövcuddur. Bu fərqlər yoluxma və simptomların dərəcəsinə, xəstəxanaya yatışda, reanimasiyaya düşməkdə, ölməkdə özünü göstərməkdədir. Peyvənd yoluxmanın qarşısını almır, amma yuxarıdakılara 90 faiz qadirdir.

Araz İbrahimov:
“Sərt qapanmaların olmaması üçün qaydalara ciddi riayət edilməlidir”

“Sərt qapanmaların təkrar olmasını heç kim istəməz. Hər kəs xəstəliyin bitməsini arzulayır. Ona görə də qoyulan qaydalara ciddi riayət etmək lazımdır”. Bu fikirləri Səhiyyə Nazirliyinin müxəssisi, Azərbaycan Tibb Universitetinin Urologiya kafedrasının doktorantı Araz İbrahimov deyib. Onun sözlərinə görə, peyvənd olunmaq mütləqdir: “İnsanlar hər şeyi dövlətdən gözləməli deyil. Özümlü qorumaq üçün qapalı məkanlarda maskalardan istifadə etməli, sosial məsafəni saxlamalıyıq. Nəzərə almalıyıq ki, ətrafımızda olan hər üç şəxsdən biri koronavirus daşıyıcısı ola bilər. Çoxu sual verir ki, peyvənd vurdursaq da, yenidən virusa yoluxacaqmısa, o zaman bunun nə xeyri? Buradan həmin insanlara səslənirəm ki, önəmli olan virusa yoluxacağımız təqdirdə bunu yüngül formada, xəstəxanaya düşmədən keçirə bilərik. Unutmayaq ki, pandemiyaya qalib gəlməyimizin yeganə yolu vaksinasıyadır”.

**Azərbaycanda daha
2674 nəfər
koronavirusa
yoluxub,
14 nəfər ölüb**

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın məlumatına görə, Azərbaycanda bu gün koronavirus infeksiyasına 2674 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb, 576 nəfər müalicə olunaraq sağalıb və evə buraxılıb, analiz nümunələri müsbət çıxan 14 nəfər dünyasını dəyişib. İn-

yədək ölkədə ümumilikdə 359732 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 337021 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 5109 nəfər vəfat edib, aktiv xəstə sayı 17602 nəfərdir.

Son sutka ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 16575, ötən müddət ərzində isə ümumilikdə 4164163 test aparılıb.

Azərbaycanda 64280 nəfər vaksinasiya olunub. Olardan birinci mərhələ üzrə vaksinasiyadan keçənlərin sayı 43943, ikinci mərhələ üzrə peyvənd edilənlərin sayı 20337 nəfər olub. Hazırkı dövrdə ölkəmizdə vurulan vaksin dozalarının ümumi sayı 5607591, birinci mərhələ üzrə vaksinasiya olunanların ümumi sayı 3287430, ikinci mərhələ üzrə vaksinasiya olunanların sayı isə 2320161 təşkil edir.

**Peyvənd olunmaqla
yanaşı, qaydalara
da əməl edilməlidir**

Məhz qaydalara əməl olunmamağın nəticəsidir ki, avqustun 9-dan etibarən ölkədə istifadəsinə icazə verilən vaksinlərə qarşı əks-göstərişləri olan şəxslərə “Əks-göstəriş sertifikatı”nın verilməsinə başlanılıb. Sözügedən məsələ ilə bağlı “Sağlamlığın Qorunması” İctimai Birliyinin sədri, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Yazgül Abdiyeva bildirib ki, vətəndaşlar bilməlidirlər ki, “Əks-göstəriş sertifikatı” almaq üçün ərazi üzrə poliklinikalara müraciət edilməlidir: “Poliklinikalar, öz növbəsində, həmin şəxslərin məlumatlarını Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən yaradılmış xüsusi komissiyaya təqdim edir. Komissiyaanın rəyi əsasında vətəndaşa “Əks-göstəriş sertifikatı” veriləcək”. Səhiyyə Nazirliyi tərəfindən əks-göstərişləri olmayan vətəndaşların nəzərinə çatdırılıb ki, dünyada və ölkəmizdə aparılan tədqiqatlardan əldə olunmuş nəticələrin təhlili bir daha göstərir ki, virusun yeni və sürətlə yayılan təhlükəli növlərindən qorunmağın ən effektiv yolu vaksinasiyadır. Eyni zamanda, vaksinasiya ilə yanaşı, fiziki məsafənin saxlanılması, maskalardan istifadə və əl təmizliyi kimi qaydalara da riayət olunmalıdır. Çünki yoluxmamaq üçün qorunmaq ən asan, etibarlı müdafiə üsuludur. Eyni zamanda, “Əks-göstəriş sertifikatı” əldə

edənlər iqiət məsuliyyətli olmalı, bütün qorunma tələblərinə əməl etməlidirlər.

Son həftələrdə virusa yoluxanların sayının artmasının səbəbinə toxunan Y.Abdiyeva bildirib ki, bunun səbəbi əvvəlki dövrlərdən fərqli olaraq müxtəlif təkləvi tədbirlərin keçirilməsində icazə verilib, metronun fəaliyyəti bərpa olunub, iri ticarət mərkəzləri işləyir. Lakin əhalinin müəyyən hissəsində qapalı məkanlarda maskanın taxılması, sosial məsafənin gözlənilməsi və s. kimi qoruyucu tədbirlərə laqeyd münasibət var. Vətəndaşlar həm yorulub, həm də arxayınlaşıblar. Buna görə də ölkəmizdə koronavirusa yoluxma hallarında mənfi tendensiya müşahidə olunur. Belə ki, COVID-19-a yoluxanların sayı həmin xəstəlikdən sağalanların sayını üstələyir.

Son statistikaya görə, yoluxma sayı dördrəqəmli ədədlərlə ifadə olunur. Belə ki, avqustun 8-də COVID -19-a 1220 yeni yoluxma faktı qeydə alınıb. Doğrudur, bir sıra məhudiyyətlərin ləğvindən sonra bu, gözələnən idi. Lakin yenidən əks tendensiyanı görmək həm narahatedici, həm də üzücüdür. Buna baxmayaraq, ölkədə sanitar epidemioloji vəziyyət hələ ki, nəzərdə altındadır. Amma hər halda, vəziyyət ürekaçan deyil və rəqəmlər təəssüf doğurur. Həmçinin hər gün koronavirus infeksiyasından həyatını itirənlərin sayının ötən günlərlə müqayisədə daha artığını müşahidə edirik. Bunun səbəbi vətəndaşların Nazirlər Kabineti yanında operativ qərargahın COVID-19-la əlaqədar qaydalarına tam riayət etməməsi, bir sıra hallarda qapalı məkanlarda tibbi maska taxmamlarındır. Aydın olur ki, müəyyən yumşalmaların tətbiq olunmasından sui-istifadə edənlər var. Toy mərasimlərinin təşkili qaydaları izah olunub. Yəni, toyda iştirak edənlərin sayının 150-ni keçməməsi və qonaqların koronavirus əleyhinə peyvənd olunması vacibdir. Lakin sosial şəbəkələrdən, qəzetlərdə verilən xəbərlərdən öyrənirik ki, qaydalara hər vətəndaş riayət etmir. Təbiid ki, belə halda, kütləvi toplaşmalar olduqda, COVID-19 sürətlə yayılmağa başlayır və nəticədə, bir sutkada virusa yoluxanların sayı 1000-i keçir. Ona görə də peyvəndlənən vətəndaşlar da arxayınlaşmamalı və hər zamankı tələblərə qarşı məsuliyyətli olmalıdırlar. Hamı bilməlidir ki, həm vaksinasiyada aktiv iştirak etməklə, həm də məsuliyyətli davranmaqla bu beladan tezliklə qurtula bilər. Bir sözlə həmin adamlar bir daha bilməlidirlər ki, Azərbaycan hüquqi dövlətdir, ölkəmizdə qanunun aliliyi təmin edilib, heç kim qanundan üstün ola bilməz. Hamı qanun qarşısında bərabərdir və öz hərəkətlərinə görə məsuliyyət daşıyır. Çünki qanun şəhid, şah qanun deyil. Heç bir şəxs öz mövqeyindən, statusundan istifadə edərək qanunları poza və qanunun tələblərini poza bilməz və bütün atılan addımlar Azərbaycan insanı, onun sağlamlığı və təhlükəsizliyi üçündür! Beləliklə, hər bir şəxs mövcud realığı, qanunun aliliyini, Azərbaycan Prezidentinin mövqeyini və ali iradəsini bilməli və başa düşməlidir ki, qanun pozuntusuna görə mütləq şəkildə cavab verməli olacaq.

RƏFİQƏ HÜSEYNOVA

SİA koronavirusa qarşı peyvəndləmə prosesinə insanların münasibəti ilə bağlı paytaxt sakinləri arasında sorğu keçirib. Həmin sorğunu sizə təqdim edirik:

Paytaxt sakini Nuru Nuruza-də:



- İş yerindən tələb etdilər. Mən də gedib vaksin vurdurdum. Heç bir pis təsirini görmədim. Özümü yaxşı hiss edirəm.

Paytaxt sakini Fəridə Seyid-hüseynzadə:



- Mən vaksinasıyadan keçməmişəm. Çünki pis xəstəliyim var. Şəkər xəstəliyem. Buna görə də ehtiyat edirəm.

Paytaxt sakini Zahid Rəhimov:

- Mən vaksinasıyadan keçmişəm. Bunu könüllü şəkildə etdim. Çünki bu virus dünya bəlasıdır. Hamı özünün və ətrafını qorumaq

Vaksinasıyaya vətəndaşın münasibəti



üçün mütləq vaksinasıyadan keçməlidir. Əks təsir yox, bu yaxınlarda qardaşım uşaqları virusa yoluxmuşdu. Onlardan biri 1 ay qabaq



vaksinasıyadan keçmişdi, amma virusa yoluxdu. Xəstəliyi olduqca yüngül formada keçirdi. Amma digərləri vaksinasıya olunmadıqlarından ağır keçirdilər.

Paytaxt sakini Şəfəq İbrahimoğlu:



- Mən sinovac vaksini vurdurdum. Tamamilə könüllü olaraq bu prosesdən keçdim. Heç bir əks təsiri olmadı və güman edirəm ki, olmayacaq.

Paytaxt sakini İmran Nəmədov:

- 65 yaşdan yuxarı olduğum



üçün 1-ci vaksinasıyadan keçmişəm. tamamilə könüllü şəkildə vurdurmuşam, heç bir əks təsirini görməmişəm. Əksinə, özümü daha rahat hiss edirəm.

Paytaxt sakini Kəminə Vəliyeva:



- İki doza vaksini tamamilə könüllü qəbul vurdurmuşam. Heç bir əks təsirini görməmişəm. Effektivliyinə tam şəkildə inanıram.

Paytaxt sakini Cavid Osmanov:

- Mən vaksinasıyadan keçməmişəm. Hələ gözləyirəm, çünki vaksinasıyadan keçənlərdən narazı olanlar var. Bir müddətdən sonra ola bilsin ki, vaksinasıyadan keçim.



Amma hələ ki, niyyətim yoxdur.

Paytaxt sakini Fəridə Ramazanova:



- Mən özüm 42 il uşaqları vaksinasıya etmişəm. İndi özüm də vaksinasıya prosesindən keçdim. İki dozanı da qəbul etmişəm. Heç bir əks təsiri də yoxdur. Hamı mütləq vaksinasıya olunsun, bu, sağlamlığımız üçün olduqca önəmlidir.

Paytaxt sakini Saleh Həsənov:



- Bəli, vaksinasıyadan keçirəm. Artıq 1-ci doza vaksin qəbul etmişəm. Həmin gün bir az qızdırıram qalxdı, axşama kimi bu hal davam etdi. İndi isə hər şey qaydasındadır. Nə olacağını ancaq yaşayıb görmək olar.

Turqay Musayev

SİA Səhiyyə Nazirliyinə istinadən baş reanimatoloq İsrail Məhərrəmbəylinin müsahibəsini təqdim edirik:

- İnsanlarda hələ də belə düşüncə var ki, təcili tibbi yardım çağırısaq bizi bir başa reanimasiya şöbəsinə yerləşdirirlər. Kimlər COVID-19 zamanı reanimasiyaya yerləşdirilir?

- İntensiv terapiya şöbələri xəstəxananın digər şöbələrində ağır xəstələrin müalicəsi və hərtərəfli müşahidəsini təmin etmək üçün yaradılmış ixtisaslaşdırılmış şöbələrdir və bu şöbələr mürəkkəb müşahidə avadanlığı ilə təchiz olunub. Təbii ki, insanlarda bununla bağlı qorxu var. Çox insan düşünür ki, süni tənəffüs aparatına qoşulduqları zaman bu artıq sonudur.

Süni tənəffüs yüngül xəstələrə ağzına maska taxmaqla, ağır xəstələrə isə birbaşa ağciyərinə hava balonunun yerləşdirilməsi ilə qoşulur. Bu cihazlar vasitəsilə xəstələr 100 faiz oksigenlə təmin oluna bilərlər.

Koronavirusa yoluxmuş xəstələrin hamısı reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilmir. Birbaşa tənəffüs yollarına təsir göstərən xəstəlik olduğu üçün, reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilən xəstələrin əksəriyyəti tənəffüs sistemində problem olanlardır. COVID-19 virusunun nəinki bizim ölkədə bütün dünyada virusun hansı formada, intensivlikdə inkişaf edəcəyi barədə dəqiq məlumat yoxdur. Nədən qaynaqlanır, patogenetik istiqaməti necədir, müalicə prinsipi hansılardır, bu suallar üçün statistik dəqiq bir mənbə hələ də yoxdur. Təbii ki, insanlar yoluxduğu zaman onlarda virusa xas əlamətlər üzə çıxır. Orqanizmin immun sistemi bu xəstəlikdə çox böyük rola malikdir. Zəif immun sistemə malik orqanizmdə əlbəttə ki, virusun inkişafı da olduqca sürətli baş verir. Statistik təhlillər də göstərir ki, xəstəxanalara daxil olan xəstələrin əksəriyyəti gecikmiş halda müdaxilə edənlerdir. Günlərdə evdə müalicə alan, soyuq deyildir deyib gözləyən və doğru müdaxilə tələfinəndən düzgün müalicə olunmayan xəstələr artıq gecikmiş halda xəstəxanalara



“Bəzi xəstələrdə klassik yatma mövqeyinə üstünlük verilə bilər”

müraciət edirlər. Ən çoxda evdə müalicə zamanı edilən yanlış odur ki, müəyyən analizlər, qan dəyərləri yoxlanılmadan edilən ümumiləşdirilmiş müalicələr. Ağırlaşan xəstələrin qəbul şöbədə vəziyyətləri dəyərləndirilir və artıq həkim tərəfindən xəstənin palata şəraitində

və yaxud reanimasiya şöbəsinə aparılması təyin edilir.

- Hansı ağırlaşmalar xəstənin intensiv terapiya yəni reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilməsinə göstəricidir?

- İlk növbədə reanimasiyaya huşunu itirmiş xəstələr yerləşdirilir. Kəskin tənəffüs çatışmazlığının olduğu hallar, kəskin hemodinamik pozulmalarla müşahidə olunmuş hallar, yanaşı xəstəlikləri olan xəstələr. Məsələn ola bilər ki, xəstədə kəskin tənəffüs çatışmazlığı olmasın amma yanaşı xəstəlikləri var, şəkər, ürək-də stent, yüksək təzyiq bu halda xəstəni dinamik müşahidə də saxlamaq üçün reanimasiyaya yerləşdirilir. Ümumi göstəriciləri belə dəyərləndirə bilərik ki, kəskin tənəffüs çatışmazlığı varsa, əlbəttə bu tənəffüsün sayına da bağlıdır, bu say 30-un üstündədirsə, oksigenin parsial təzyiqi 70-in altındadırsa, karbon qazının parsial təzyiqi 50-dən çoxdursa, saturasiya göstəricisi oksigen inqalyasiyası ilə 80-86-ya bərabərdirsə, bu hallar reanimasiya və intensiv terapiya şöbəsinə yerləşdirilməlidir. İkinci önəmli göstərici isə ağciyərlərin kompüter tomografiya nəticəsidir.

- Hansı xəstələr intubə olunur, ümumiyyətlə intubə nə deməkdir?

- İntubasiya, endotrakeal boru (ET) adlanan bir borunun ağızdan və sonra tənəffüs yoluna daxil edilməsidir. COVID-19 infeksiyasında, xüsusilə yüksək ağciyər tutulumu və nəfəs darlığı olan xəstələrdə, qanda oksigen səviyyəsinin aşağı olması ilə xəstənin intubə edil-

məsinə ehtiyac ola bilər. İntubasiya olunmuş xəstə ventilyasiya cihazına bağlı olduğu müddətdə reanimasiya şöbələrində qalır. Xəstənin sağlamlıq vəziyyətindən asılı olaraq, intubasiyadan sonra bir müddət reanimasiyada qalmaq lazım gələ bilər. Ancaq hər bir reanimasiyada xəstəyə intubasiya edilmir. Tənəffüs funksiyasını müstəqil şəkildə yerinə yetirə bilən xəstələrdə intubasiya tələb olunmur.

İntubə edilmiş xəstələrin xəstəxanaya yerləşdirmə üsulu xəstənin vəziyyətinə görə həkimlər tərəfindən təyin oluna bilər və zaman-zaman dəyişdirilə bilər. Bəzi xəstələr intubasiya zamanı üzə aşağıya qoyulur. Bəzi xəstələrdə klassik yatma mövqeyinə üstünlük verilə bilər.

- İntubasiya neçə gün çəkir?

- COVID-19 və tənəffüsə təsir edən bir çox digər xəstəliklərdə, xəstəlik şiddətli olarsa, müəyyən bir müddət intubasiya yolu ilə mexaniki ventilyasiya almalı ola bilər. Ümumiyyətlə, yoluxucu xəstəliklərdə dərman müalicələri və digər müalicə variantları sınırlıdır və hələ də nəticə vermədikdə intubasiya tətbiq olunur.

Buna görə də, intubə COVID-19 xəstələrində antiviral dərmanlar, antikoagulyantlar (qan sulandırıcı) kimi bir çox müalicə üsulunun kifayət qədər nəticə vermədiyi hallarda tətbiq olunan bir prosedurdur. İntubasiyanın neçə gün çəkəcəyi tamamilə xəstənin vəziyyətindən asılıdır. Bəzi xəstələrdə yalnız bir neçə günə, bəzi ağır xəstələrdə isə həftələrlə intubasiya davam etmək lazım ola bilər. Xəstə nə qədər uzun müddət intubə olarsa, komplikasiya ehtimalı da o qədər yüksək olar.

Uzun müddət intubə edilmiş xəstələrdə tənəffüs yollarının daralması və ağciyərlərin tənəffüs dəstəyindən asılılığı kimi risklər inkişaf edir. Bu səbəbdən bir neçə həftə ərzində sağlamlıq xəstələrdə traxeostomiya kimi fərqli üsulların tətbiq edilməsi lazım ola bilər. Traxeostomiyada birbaşa nəfəs borusuna açılan bir yolun köməyi ilə nəfəs almaq mümkün olur.

- İntubə edilmiş xəstənin vəziyyəti yaxşılaşır mı?

- Elmi statistikaya baxdıqda, intubasiya edilmiş COVID-19 xəstələrinin təxminən dörd-də üçünün sağ qaldığı görünür. Buna görə intubasiya olunmuş xəstənin sağ qalma ehtimalının hələ də yüksək olduğunu söyləmək olar. İntubə edilməyən xəstələrə nisbətən intubə edilmiş xəstənin ölüm nisbətinin artmasının səbəbi, ventilyatora qoşulan xəstənin ağır xəstə olmasıdır. İntubasiya zamanı xəstənin təqibi və müalicə prosesi çox vacibdir. İntubasiya olunmuş xəstələrin təqibi üçün reanimasiya ən əlverişli mühitdir. Sağlamağa başlayan xəstələrdə ventilyasiya dəstəyi kəsildikdən sonra xəstəyə ümumiyyətlə bir müddət oksigen dəstəyi verilməlidir.

Bütün bu təbii qədr zamanı hər bir xəstənin sağlamlıq vəziyyəti unikal olacağından, proses və təbii qədr xəstədən xəstəyə fərqli ola bilər. Bu səbəbdən intubə edilmiş xəstələrin yaxınlarının yalnız həkimlərinin tövsiyələrinə uyğun hərəkət etmələri faydalıdır. Xəstəlik ciddi şəkildə irəliləyirsə və evdə izlənilən COVID-19 xəstələrində nəfəs darlığı inkişaf edərsə, intubasiya lazım ola bilər. Bu səbəbdən nəfəs darlığı yaranan COVID-19 xəstələri dərhal tibb müəssisələrinin təcili xidmətlərinə müraciət etməlidirlər.

Həqiqətən reanimasiya şəraitində xəstələrin nə yaşadıklarını anlamaq üçün bu mühiti görmək lazımdır. Həmişə deyirəm COVID-19 xəstələrinin reanimasiya vəziyyətləri digər hallardan çox fərqlənir. Xəstənin şüuru yerindədir və o ağrıyı tamamilə hiss edir. Bu həqiqətən çox ağırdır. Hətta bəzən həmkarlarımızla danışdığımız zaman koma vəziyyətin belə bu haldan daha az əzab verdiyi qənaətinə gəlirik. Bunu ancaq yaşamış insanlar anlaya bilər. Əgər insanlar bu mənzərənin qorxuncuğunu görə bilsəydilər əminəm düşüncələri tamam fərqli olardı. Vətəndaşlarımız bu vəziyyətlə qarşılaşmamaq üçün bir daha səslənirəm: ən gözəl müalicə xəstəliyə tutulmamaqdır. Ağırlaşma və ölüm hallarının qarşısını almaq üçün mütləq vaksinasıya da iştirak edək. Eyni zamanda 3 qızıl qaydanı unutmayaq: sosial məsafə saxlayaq, maskadan istifadə edək, gigiyena qaydalarına əməl edək.

44 gün davam edən hərbi əməliyyatlar nəticəsində Müzəffər Azərbaycan ordusu və onun Sərkərdəsi Cənab İlham Əliyev tariximizə yeni Zəfər gününü həkk etdi. Noyabrın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xalqa müraciəti tarixdə yeni gün oldu. 44 gün davam edən hərbi əməliyyatlar nəticəsində müzəffər Azərbaycan Ordusu Cəbrayıl, Füzuli, Zəngilan, Qubadlı şəhərlərini, Zəngilan rayonunun Mincivan, Ağbənd, Bartaz qəsəbələrini, Xocavənd rayonunun Hadrut qəsəbəsini və bir çox kəndlərini, Tərtər rayonunun Suqovuşan kəndini, Xocalı və Laçın rayonlarının bir neçə kəndləri daxil olmaqla ümumilikdə, 300-dən çox yaşayış məntəqəsini, həmçinin Ağdərə, Murvodağ və Zəngilan istiqamətlərində mühüm strateji yüksəklikləri işğaldan azad etdi. Bütün bunlar Azərbaycanın rəşadətli əsgər və zabitlərinin, şəhidlərimizin qanı və canı bahasına azad edildi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev "CNN Türk" televiziya kanalına müsahibəsində bildirdiyi kimi, "Azərbaycan Qurtuluş savaşına başlayaraq öz tarixi torpaqlarını işğalçılardan azad etdi, tarixi ədaləti bərpa etdi, işğalçıları bizim torpaqlardan qovdu və öz ərazi bütövlüyünü, torpaq bütövlüyünü bərpa etdi".

Vətən müharibəsi dövründə Prezident İlham Əliyev dünyanın 30-dan artıq aparıcı KİV-lərinə, o cümlədən tanınmış televiziya kanallarına müsahibələr verərək, Azərbaycanın haqlı mövqeyini, münafişinin yaranma səbəblərini, Ermənistanın işğalçılıq siyasətini bir daha dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmış oldu.

"100-DƏN ÇOX MÜLKİ ŞƏXS, O CÜMLƏDƏN QADINLAR VƏ UŞAQLAR HƏLAK OLDULAR"

Azərbaycan müharibənin ilk günlərində döyüş meydanında öz gücünü göstərdi və elə bir müharibə apardı ki, bütün dünya bunu izlədi. "İkinci Qarabağ savaşına dövründə Ermənistan döyüş meydanında ilk gündən məğlubiyyətə uğramağa başlamışdı", - deyən Cənab Prezident bildirib ki, 44 gün ərzində hər gün biz irəli gedirdik, bir gün belə geri addım atmadıq: "Hətta manevr etmək məqsədilə də geri addım atmadıq. Ermənistan isə artıq öz qaçılmaz məğlubiyyətini dərk edərək bizi durdurmaq və mülti əhaliyə böyük zərər vermək üçün şəhər və kəndlərimizi ballistik raketlərlə, artilleriya qurğuları ilə daim atəşə tuturdu. Bunun nəticəsində 100-dən çox mülti şəxs, o cümlədən qadınlar və uşaqlar həlak oldular. Bu görüntülər var. Gəncə, Bərdə, Ağdam, Goranboy, Naftalan, Tərtər, Füzuli və digər bölgələrimizi hər gün atəşə tuturdular. Tərtər şəhərinə, - o qədər də böyük şəhər deyil, - 20 minə yaxın raket düşmüşdü". Ermənistan Ordusu humanitar atəşkəsi kobud şəkildə pozaraq Azərbaycan ərazilərini, mülti vətəndaşları atəşə tutulmaqda davam etməsi onu göstərmiş oldu ki, təzavüzkər siyasətini davam etdirir. Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Bərdə və Tərtər şəhərlərini "Smerç" raketindən atəşə tutması erməni vəhşiliyinin daha bir nümunəsi oldu. Bu bir daha Ermənistan tərəfinin Azərbaycanın hərbi qüvvələrinə zərbə endirməkdə acizliyini təsdiqlədi. Ermənistan silahlı qüvvələri oktyabrın 28-də yenidən Bərdədə dinc sakinləri "Smerç" raketləri ilə atəşə tutaraq, şəhərdə dinc sakinlərin sıx hərəkətdə olduğu və ticarət obyektlərinin yerləşdiyi əraziyə beynəlxalq hüquqla qadağan olunmuş kaset bombalardan istifadə olunmaqla zərbələr endirdi. Nəticədə aralarında uşaq və qadınlar da olmaqla, 21 dinc sakin həlak oldu, 70-ə yaxın mülti şəxs yaralandı. Şəhərdə yerləşən mülti infrastruktur obyektlərinə və nəqliyyat vasitələrinə külli miqdarda ziyan dəydi. Bütün bu və ya digər olaylara baxmayaraq, Azərbaycan qətiyyətli mövqeyini, iradəsini, gücünü nümayiş etdirdi. "Azərbaycan xalqının iradəsini qıra bilmədiklər", - deyən Prezident müsahibəsində müharibə dövründə yaxınlarını, qo-

İşğaldan azad olunan ərazilərimizin bərpasının zamana ehtiyacı var

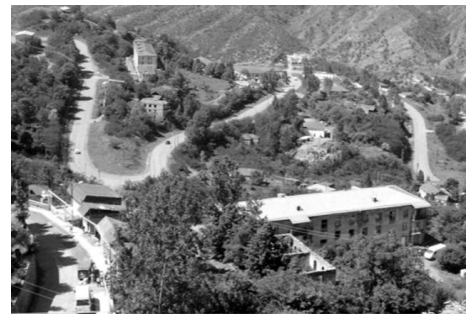


hum-əqrəbalarını itirmiş insanların fikirlərini də ifadə edib: ancaq irəli getməliyik.

"AZƏRBAYCAN XALQI BU VƏZİYYƏTLƏ HEÇ VAXT BARIŞMAYACAQ, NƏYİN BAHASINA OLURSA-OLSUN ÖZ DOĞMA TORPAQLARINI İŞĞALÇILARDAN AZAD EDƏCƏK VƏ BELƏ DƏ OLDU"

Azərbaycan və Ermənistan arasında atəşkəs elan olunsun da, ölkəmizin xoşməramlı səylərinə, Ermənistanı diplomatik vasitələrlə işğalçılıq siyasətindən çəkəndirməyə yönələn addımlara baxmayaraq, münafişə hələ də həll olunmamış qalırdı. Qarabağ müharibəsi vaxtı cəbhə bölgəsində atəşkəsi nəzərdə tutan sənəd olan "Bişkek protokolu" 1994-cü ilin mayında imzalanmışdır. 26 il atəşkəs rejimində Azərbaycan bu münafişənin sülh yolu ilə həllinə nail ola bilmədi. Bu müddət ərzində, cəbhədə dəfələrlə atəşkəs rejimi pozuldu. İşğalçı Ermənistan beynəlxalq hüququ kobudcasına tapdalayaraq, dünyanın mötəbər beynəlxalq təşkilatlarının qətnamələrinə belə əhəmiyyət verməyib. BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinin azad olunmasını tələb edən dörd müvafiq qətnamə qəbul etsə də, beynəlxalq hüququn normalarını kobud şəkildə pozub. Bir çox beynəlxalq təşkilatlar, dünya ölkələri Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarının 20 faizini işğal etməsini pisləyiblər və işğalçılıq siyasətindən əl çəkməyə çağırıblar. ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri Ermənistanın azgınlığına laqeydlik göstərmişdirlər. Azərbaycanın haqlı tələblərinə məhəl qoyulmayıb. Cənab Prezident 30 il ərzində torpaqlarımızın işğal altında olmasının böyük ədalətsizlik olduğunu və beynəlxalq hüququn bütün norma və prinsiplərinə zidd olduğunu bildirib. "Təəssüflər olsun ki, 30 il ərzində Minsk qrupu bu məsələnin həllinə yaxınlaşmadı, fəaliyyəti oldu, amma nəticə etibarilə nəticə olmadı. Nəticə sifirə bərabər idi və Azərbaycan xalqının ümidləri tam tükənmişdi. Çünki 30 il ərzində aparılan danışıqlar nəticəsiz qalırdısa, deməli, bu məsələnin dondurulması prosesi gedirdi. Təbii ki, biz heç zaman bu vəziyyətlə barışmaq fikrində deyildik. Mən son illər ərzində dəfələrlə demişdim ki, Azərbaycan xalqı bu vəziyyətlə heç vaxt barışmayacaq, nəyin bahasına olursa-olsun öz doğma torpaqlarını işğalçılardan azad edəcək və belə də oldu".

"ƏGƏR YENƏ DƏ ERMƏNİ FAŞİZMİ BAŞ QALDIRMAĞA



CƏHD BELƏ GÖSTƏRSƏ, BİZ ONUN BAŞINI BİR DAHA ƏZƏCƏYİK"

Cənab Prezident müsahibəsində həm Ermənistan, həm də havadarlarına ciddi mesajlar verərək, düşməne bir daha xəbərdarlıq etdi ki, əgər yenə də erməni faşizmi baş qaldırmağa cəhd göstərsə, biz onun başını bir daha əzəcəyik: "Mən bunu demişdim və bir daha demək istəyirəm, əgər yenə də erməni faşizmi baş qaldırmağa cəhd belə göstərsə, biz onun başını bir daha əzəcəyik. İkinci Qarabağ müharibəsindəki məğlubiyyət onlar üçün dərs olmalıdır". Vətən müharibəsində onlara Azərbaycan yeterincə dərs verdi və 44 gün ərzində işğalçıları öz torpaqlarından qovdu. Tarixi ədalət bərpa olundu. Azərbaycan ermənilərə elə bir dərs verdi ki, bunu tarix boyu unutmayacaqlar. Noyabrın 10-da Azərbaycan, Rusiya prezidentlərinin və Ermənistanın baş nazirinin imzalıqları üçtərəfli Bəyanatla düşmən təslim oldu.

"30 İL VƏTƏN HƏSRƏTİ İLƏ YAŞAMIS İNSANLAR TEZLİKLƏ ÖZ YURDLARINA, ÖZ TORPAĞINA QAYITMAQ İSTƏYİRLƏR"

Artıq işğaldan azad olunan ərazilərimizdə abadlıq-quruculuq işlərinə başlanılıb. İllərdir yurd-yuva həsrəti ilə yaşayan insanlar öz yaşadıkları yurd yerlərinə dönəcəklər. "30 il Vətən həsrəti ilə yaşamış insanlar tezliklə öz yurdlarına, öz torpağına qayıtmaq istəyirlər", - deyən Cənab Prezident diqqətə çatdırıb ki, işğaldan azad olunan yerlərdə bütün evlər, bütün şəhərlər dağıdılıb: "Siz indi bölgələrə gedəcəksiniz, səfər edəcəksiniz, görəcəksiniz ki, Ağdam şəhəri yoxdur. Ağdam şəhərində 30 mindən çox insan yaşayırdı. Şəhərdə bir dəne salamat bina qalmamışdır. Yeni, bütün binaları işğal dövründə erməni vəhşiləri yerlə bir etmişlər". Dövlət başçısı həmçinin, Füzuli şəhəri, digər şəhərlərin və bütün kəndlərin də ermənilər tərəfindən dağıdıldığını bildirib. Bildiyimiz kimi, Ermənistan Ağdam, Füzuli və Zəngilan

rayonlarında basdırdığı tank və piyada əleyhinə minaya dair xəritələrini Azərbaycana təhvil verib. Bu, Azərbaycan Prezidentinin həyata keçirdiyi uzaqgörən siyasətinin məntiqi nəticəsi idi. İlk olaraq Ağdamda, daha sonra isə Füzuli və Zəngilanda basdırılmış minaların xəritələrinin Ermənistanıdan alınması on minlərlə vətəndaşın, o cümlədən, minatəmizləyənlərin həyatının təhlükədən xilas deməkdir. Bu günə qədər yüzdən artıq vətəndaşımız minaya düşərək, xəsarət almış və onlarla insan həyatını itirmişdir. Minaların təmizlənməsi maliyyə itkisi ilə yanaşı, vaxt itkisinə də səbəb olur. Cənab İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, 10 noyabr tarixindən bu günə qədər 150-dən çox mülti şəxs və hərbi minaya düşərək ya həlak olub, ya da öz sağlamlığını itirib. Onu da xüsusi olaraq qeyd etməliyik ki, bu xəritələrin təhvil verilməsi işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə tikinti və yenidənqurma layihələrini və məcburi köçkünlərin qayıdışı prosesini sürətləndirəcək.

Dövlət başçısı müsahibəsində Ermənistanın bizə minaların xəritələrini vermədiyini və son mərhələdə verilən xəritələrin dəqiqliyinin cəmi yüzdə iyirmi beş faiz olduğunu bildirib: "Yəni, burada da özlərini qeyri-səmmi aparırlar. Biz insanların həyatını risk altına ata bilmərik. Ona görə azad edilmiş torpaqlarda - Qarabağda və Şərqi Zəngə-



zurda indi həm minalardan təmizləmə işləri, eyni zamanda, infrastruktur işləri sürətlə gedir. Siz oraya gedəndə böyük infrastruktur layihələri - yollar, elektrik xətləri, su xətləri, hava limanları, dəmir yolları görəcəksiniz. Yəni, bunlar olmadan oraya həyat qayıda bilməz. Eyni zamanda, Ağdam şəhərinin baş planı da mayın 28-də, bizim Müstəqillik Günündə təsdiqləndi və orada artıq işlər başlayır".

Bu gün artıq Azərbaycan Ermənistan üzərindəki qələbədə sonra işğaldan azad olunan ərazilərdə abadlıq-quruculuq işlərinə başlayıb. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə dövlətimizin başçısının tapşırığı ilə bir neçə yol layihəsinin icrasına başlanılıb və uğurla davam etdirilir. Dini-mədəniyyət abidələrimiz təmir və bərpa olunur, infrastruktur qurulur. "30 il ərzində ermənilər o yerləri dağıdıblar və bu gün oranı bərpa etmək, əlbəttə ki, vaxt tələb edir", deyən Prezident bizim burada əsas rəqibimizin zaman olduğunu bildirib: "Çünki Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası üçün kifayət qədər maliyyə vəsaiti toplanıb və səfərbər olunub. Amma bizim əsas rəqibimiz zamandır o hər kəs anlamalıdır ki, burada da zamana ehtiyac var. Lakin biz vətəndaşlarımızı ən qısa müddət ərzində qaytaracağıq. Birinci pilot layihə artıq gerçəkləşir, Zəngilan rayonunda 3 kəndi birləşdirən bir layihə bu ilin sonuna, ya da ki, gələn ilin əvvəlinə hazır olacaqdır".

Bütün bunlar bir daha göstərir ki, Azərbaycanın dinamik inkişafı tezliklə işğaldan azad olunan ərazilərimizin bərpasına imkan verəcək və illərdir vətən həsrəti ilə yaşamış insanlar qısa bir zamanda öz yurdlarına, doğma ocaqlarına dönəcəklər. Buna hər gün dövlətimiz tərəfindən atılan addım əminlik yaradır.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI



- Ramil müəllim, bu gün dünyanın diqqət yönəltiyi əsas məsələlərdən biri dostluğu, qardaşlığı nümunə, örnək olan Azərbaycan-Türkiyə münasibətləridir. Bu sarsılmaz dostluq dünya ölkələri tərəfindən necə qarşılır?

- Şübhəsiz, bu gün dünyada baş verən qloballaşma prosesi çərçivəsində Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri, iki dost ölkə arasında qardaşlıq əlaqələri böyük imkanlara malikdir. Əlbəttə ki, burada ən önəmli faktor budur ki, iki dövlətin liderləri bilavasitə Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərini sarsılmaz dostluq və bundan daha yüksək səviyyəyə doğru inkişaf etdirərək qardaşlıq münasibətlərinə çatdırmaq üçün misilsiz xidmətlər göstərirlər və bu gün də davam edir. Dünyada oxşar tarixə, mədəniyyətə, etnik köklərə malik olan ölkələr çoxdur. Amma baxın, görün, bu ölkələr arasında əlaqələr necədir? Onlar arasında gərginliklər mövcuddur. Liderlərin oynadıqları rol, dövləti idarə edən, millətine, ölkəsinə rəhbərlik edən şəxs olaraq bilavasitə şəxsi dostluq və qardaşlıq münasibətləri fonunda dövlətlərarası münasibətlərin də yaxşılaşdırılması Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərində mükəmməl bir örnekdir. Eyni kökə, tarixi əlaqələrə, qədim mədəniyyətə sahib olan iki qardaş dövlətin, bir millətin övladları olaraq Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan minnətdar olmalıyıq.

Əlbəttə, bu sarsılmaz dostluq münasibətlərinin strateji tərəfdaşlıq çərçivəsinə keçirilməsi və bu istiqamətdə atılan addımlar, həyata keçirilən müxtəlif formullu, müxtəlif çoxşaxəli layihələr və əldə olunan nəticələr bəzi dost, qardaş ölkələr tərəfindən rəğbətlə qarşılanmaqla bərabər, regionda marağı, regionla bağlı öz planları, layihələri olan digər dövlətləri, qurumları, dünyada cərəyan edən proseslərdə öz mövqeyini ortaya qoymağa çalışan daireləri ciddi şəkildə narahat etməkdədir. Bunlara baxmayaraq Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri istər tarixi Zəfərimizdən önce, istər Vətən müharibəsi, istərsə də postmünaqişə dövründə çox uğurla inkişaf etməkdədir. Parlamentarilər də, qeyri-hökumət təşkilatları da, jurnalistlər də, ümumiyyətlə, Azərbaycanın və Türkiyənin gələcəyini daha güclü, qüdrətli görmək istəyən hər bir vətəndaşımız bu istiqamətdə dövlət başçılarımızın, liderlərimizin həyata keçirdikləri siyasətə dəstək verməli, öz üzərlərində düşən məsuliyyəti dərk edərək əllərindən gələni əsirgəməməli, müsbət addımlar atmalıdırlar.

- Ölkələr arasında əlaqələrin inkişafında parlamentlərarası əməkdaşlıq formatı gündəmədədir. Azərbaycanın təşəbbüsü ilə Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan parlament sədrlərinin paytaxt Bakıda bir araya gəlməsini necə dəyərləndirirsiniz?

- Ölkələrimiz arasındakı əlaqələrin inkişafında, əlbəttə ki, parlamentlərarası əməkdaşlıq, bu əməkdaşlığın yeni üçtərəfli və çoxtərəfli formatları da mühüm rol oynamaqdadır. Bilirsiniz ki, ümu-

İki qardaş ölkə öz potensialını birləşdirərək bölgəyə sülh, təhlükəsizlik gətirmək istəyini ortaya qoyur

Milli Məclisin deputatı Ramil Həsənin yap.org.az-a müsahibəsi



miyyətlə, Azərbaycan parlamenti dünyanın bir çox beynəlxalq parlament təşkilatlarının üzvüdür və bu proseslərdə aktiv şəkildə iştirak etməkdədir. VI çağırış Milli Məclisin formalaşdırılmasından sonra Milli Məclisin Sədri hörmətli Sahibə xanım Qafarovanın rəhbərliyi ilə həm Azərbaycan-Türkiyə, həm Azərbaycan-Pakistan, həm Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan, həm də bundan əlavə bir çox strukturlarla, təşkilatlarla əlaqələr dövlətimizin maraqları əsas götürülərək yeni formatda inkişaf etdirilir və bu istiqamətdə konkret addımlar atılır. Azərbaycan-Türkiyə-Pakistan parlament sədrlərinin Bakıda tarixi üçtərəfli görüşünün keçirilməsi və Bakı Bəyannaməsinin imzalanması da parlamentlərarası əlaqələrin dövlətlərarası münasibətlərin inkişaf strategiyasında xüsusi önəmli rol oynadığını və bu münasibətlərə özəl töhfə verdiyinin bariz nümunəsidir. Əlbəttə ki, üç qardaş ölkənin parlament sədrlərinin birgə aktiv fəaliyyəti və bunun Bakı Bəyannaməsi ilə nəticələnməsi, bu sənədin müddəalarına uyğun olaraq gələcəkdə də prosesin inkişaf etdirilməsi, parlamentlərin milli maraqlarımıza uyğun məsələlərdə bir-birlərini həm beynəlxalq təşkilatlarda, həm də dünya ictimaiyyəti qarşısında dəstəkləmələri parlament diplomatiyasının bu gün dünyada oynadığı mühüm rol göstərməkdədir. Üçlü tərəfdaşlığın fəaliyyəti şübhəsiz ki, ölkələrimizin milli maraqlarının qorunması ilə bağlı atılan addımlarla bərabər, üçtərəfli dövlətlərarası münasibətlərə, parlamentlərarası əlaqələrə də mühüm töhfə verəcəkdir.

- Dünyaya səs salan Şuşa Bəyannaməsinin ardınca Bakı Bəyannaməsinin imzalanması hansı perspektivləri vəd edir?

- Əlbəttə, İkinci Qarabağ savaşından sonra ən böyük tarixi hadisə qardaş Türkiyənin Prezidentinin Qarabağın üreyi Şuşaya səfəri idi ki, bu da Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması ilə yadda qaldı. Ümumiyyətlə, xarici siyasət strategiyasında bir şey aydındır ki, Bəyannamələr ondan sonra imzalanacaq hökumətlərarası müqavilələrin əsliində dünyaya çatdırılmalıdır. Bəyannamələr hökumətlərarası sazişlərin, imzalanacaq müqavilələrin təməl daşındır. Şübhəsiz ki, Şuşa Bəyannaməsinin

müddəalarına baxdığımız zaman görürük ki, iki qardaş dövlətin var olan münasibətlərinin artıq rəsmi şəkildə ən yüksək səviyyədə ehtiva olunub bütün dünyaya elan edilməsi, qardaşın qardaşın yanında olması, qardaşlığın rəsmi şəkildə ifadə olunması iki dost ölkə arasında Təhlükəsizlik Şuralarının birgə və bərabər əməkdaşlığı, Azərbaycanın Türkiyə ordu modelinə uyğun modeli qurması ilə bağlı keçid prosesini sürətləndirməsi, Azərbaycanın hərbi, müdafiə sənayesinin daha da gücləndirilməsi ilə bağlı iki qardaş dövlət arasında birgə layihələrin həyata keçirilməsi, BMT-nin müvafiq müddəalarına uyğun olaraq hər iki qardaş ölkənin birinə müdaxilə aktı təsbit olunarsa o birinin beynəlxalq hüquq çərçivəsində köməyə gəlməsi və sair kimi mühüm məqamlar sənəddə öz əksini tapmışdır. Şuşa Bəyannaməsi bir çox dövlətləri də qıcıqlandırmırdan yan keçməmişdir. Amma Azərbaycan başqa ölkələrdən, Ermənistandan fərqli olaraq hər hansı bir ölkənin, dövlətin, qurumun forpostu deyildir, olmamışdır, olmayacaqdır. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev müstəqil siyasəti ilə Azərbaycanı bu nöqtələrə gətirib çıxardıqdan sonra 2003-cü ildən etibarən Prezident cənab İlham Əliyevin bu siyasətin layiqli davamçısı kimi bütün tarixi missiyanı öz üzərinə götürməsi və 30 illik həsrətimizə son qoyaraq dedəbaba torpaqlarımızı düşmən tapdağından azad etməsi, Ali Baş Komandan, mükəmməl Sərkərdə, güclü dövlət xadimi kimi Azərbaycan tarixində, türk dünyasının tarixində mühüm rol oynaması, əlbəttə ki, belə mövqeyə sahib olması bir çox daireləri narahat edir. Amma qeyd etdiyimiz kimi, Azərbaycan müstəqil siyasət yürütdüyü üçün heç kimsənin fikri və mövqeyinə deyil, öz dövlətinin, xalqının maraqlarını qoruyan bir Prezidentə sahibdir. Biz bununla fəxr edirik, qürur duyuru, cənab Prezidentimizin ətrafında sıx birləşmişik. Xalqımız tam əmindir ki, qardaş ölkə ilə birgə bundan sonra da ölkəmizdə əmin-amanlığın qorunması, təhlükəsizliyin təmin edilməsi, bölgədə sülhün, qarşılıqlı anlayışın yenidən bərqərar olması ilə bağlı atılan addımlar yaxın gələcəkdə öz bəhrəsini verəcək. Həmçinin bir məqamı da yaddan çıxarmaq lazım deyil ki, Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması iki qardaş dövlətin birlik və bərabərlik, müttəfiqlik münasibətlərini yeni bir mərhələyə gətirsə də, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin, Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın vermiş olduğu byanalarda da göstərilirdi ki, hər hansı dövlətə, quruma qarşı yönəlməmişdir. İki qardaş dövlətin birlik və bərabərlik prinsipləri hər hansı dövlətə təhlükə mənbəyi deyildir. Əksinə regionda barışın, sülhün, qarşılıqlı anlayışın yaranması altılıq platforma olaraq Azərbaycanın və Türkiyə Prezidentlərinin təklif etmiş olduqları regional və beynəlxalq global miqyaslı enerji, iqtisadi layihələrin

həyata keçirilməsi üçün mühüm töhfədir. İnandırıcı ki, Azərbaycan və Türkiyənin xoş niyyətlə atdığı addımlar region ölkələri tərəfindən də müsbət qarşılanacaqdır. Altılıq platforma Azərbaycanın tarixi torpağı olan Zəngəzur koridoru ilə bağlı da 10 noyabr Bəyanatında göstərilmiş müddəalar ən qısa zamanda reallığa çevriləcək və bölgə artıq xaosdan, müharibələrdən, bir çox iğtişaşlardan xilas olacaq, çiçəklənən, güclənən bir platformaya çevriləcəkdir ki, bu platformanın da uğurlu şəkildə davam etməsi Azərbaycan və Türkiyənin ortaya qoymuş olduğu altılıq platformanın həyata keçirilməsidir ki, bununla bağlı Şuşa Bəyannaməsi ilə əlaqədar mətbuata bəyanatda dünyaya birlikdə mesaj ünvanlanmışdır.

- Ramil müəllim, ümumiyyətlə, tarixi Zəfərimiz Azərbaycanın beynəlxalq münasibətlər sisteminə yeri və roluna hansı əlavələri edib? Azərbaycanın yaratdığı yeni reallıqlar fonunda dünyanın ikili siyasətinə son qoyduğunu düşünə bilərsiniz?

- Azərbaycan tarixi Zəfəri ilə dünyada yeni reallıqlar yaratmışdır. Yeni reallıqlardan biri də bir çox beynəlxalq təşkilatların, ümumiyyətlə, bölgə üçün nə dərəcədə lazım olub və olmaması ilə bağlı ciddi müzakirə predmetini ortaya atmışdır. Məsələn, yaddan çıxarmaq lazım deyil ki, 30 ilə yaxın dövrə ATƏT-in Minsk qrupu və onun həmsədrlər institutu Azərbaycana, Ermənistanla turist səfərləri edərək sadəcə "tərəflər öz aralarında ortaq fikrə gəlsinlər və biz onu təsdiq edəcəyik" deyərək reallıqlarla səsleşməyən bəyanatlar verməklə öz işlərini yekunlaşmış hesab etmişdilər. Əlbəttə, cənab İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnəsinə beynəlxalq hüququn təsbit olunması, Azərbaycanla bağlı ədalətin bərpası ilə bağlı bir çox beynəlxalq təşkilatların da atması gərəkən addımları Azərbaycan dövləti, xalqı beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə söykənərək özü atdı. Azərbaycan Ordusu beynəlxalq hüquq çərçivəsində torpaqlarımızı düşmən tapdağından xilas edərək yeni reallıqların yaranmasının təməlini qoymuşdur ki, bunun da banisi Prezident İlham Əliyevdir. Amma bir reallığı yaddan çıxarmaq lazım deyil ki, dünya ikili siyasətin icrasında fəaliyyət göstərməkdədir. Türkiyə Prezidenti cənab Rəcəb Tayyib Ərdoğanın bu fikrini qeyd etmək istərdik - Dünya beşdən böyükdür. BMT Təhlükəsizlik Şurasında 70 ildən artıqdır oturan, o stulları özünə daimi iqamətgah olaraq seçən ölkələr bu gün öz maraqları çərçivəsindən xaricə çıxan məsələlərdə təəssüf ki, ikili standartlara yol verməkdədirlər. Düşünün, İkinci Qarabağ savaşının çərçivəsində müharibə ilə heç bir əlaqəsi olmayan mülki əhalinin raket atəşinə tutulması, Tərtərin Stalinqrada, Bərdənin qan gölünə çevrilməsi, Gəncənin bir çox

məhlələrinin darmadağın edilib gözüyaşlı körpələrin yetim qalması, əlbəttə ki, böyük faciə olmaqla bərabər, bir reallığı göz önünə gətirmişdir ki, əgər bu hadisəni Azərbaycan tərəfi etmiş olsaydı, bütün dünya barbar bağıracaqdı. Amma Azərbaycanın başına gələn bu müharibə çərçivəsindəki törədilmiş qətləmlər dünyada ikili standartların mövcud olduğunu bir daha təsdiqlədi, məsələ Azərbaycan və Türkiyə olduqda susmağın, başqa ölkələrə gəlinə geniş bir ajotaj yaratmağın vacibliyini vurğulayan güclərin var olduğunu bir daha ortaya çıxarmışdır. Bütün bu çətinliklərə baxmayaraq Azərbaycan dövləti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə yeni reallıqları yaradan və bölgədə həyata keçirən ölkə olaraq hücum taktikasının təməlini qoymuşdur. Dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin İkinci Qarabağ müharibəsində 30-dan artıq xarici mətbuata müsahibələr verməsi, hətta, qərəzli yanaşan jurnalisti konkret faktlarla yerində oturtması Prezidentin unikal bacarıq və qabiliyyətini ortaya qoydu.

Azərbaycan və Türkiyə arasında media sahəsində əhəmiyyətli addımlar atılaraq Media Platformasının yaradılması həm Azərbaycan, həm də Türkiyə üçün əhəmiyyətlidir. Azərbaycan-Türkiyə dostluğu, qardaşlıq əlaqələrini hansı tərəfdən xarakterizə etsək, dəyərlilik ki, bölgədə güclü iki dövlət yan-yanı inkişaf etməkdədir. İki qardaş ölkə öz potensialını birləşdirərək bölgəyə sülh, təhlükəsizlik gətirmək istəyini ortaya qoyur. Bölgə xalqları üçün mükəmməl örnək olan Azərbaycan-Türkiyə birliyinin şahidiyik. İki dövlət bu gün dünyada söz sahibi olan, sülh, barış üçün çalışan, eyni zamanda, milli təhlükəsizliyindən və ölkəmizin milli maraqlarından əsla və əsla keçməyən, dövlət maraqlarını hər şeydən üstün tutan dövlət rəhbərlərinə sahibdir. Ona görə də biz bir daha mesaj vermək istəyirik ki, yeni qurulan düzən sisteminə, yeni reallıqlar çərçivəsində bölgəmizdə sülhün ən yüksək səviyyədə bəqərar olunması və revansist qüvvələrin bir an önce ağıllarını başlarına toplayaraq artıq bölgə ilə bağlı xam xəyallardan yan keçmələri onlar üçün ən mükəmməl bir yol olardı. Əks təqdirdə Qarabağla bağlı bu günə qədər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə necə dəmir yumruq kimi birləşərək, bütün həmrəyliyi ortaya qoyub düşmənin başını əzmikdisə, bundan sonra dövlətimizin ərazi bütövlüyünün pozulması və yenidən hər hansı iğtişaşın yaradılması ilə cəhdlər olarsa güclü şəkildə həmin dəmir yumruq yerində olacaq. Azərbaycan bölgədə sülh, yaxşı gələcək istəyən, bu istiqamətdə Türkiyə ilə birgə addımlar atan dövlətdir. Xalqımız dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşərək yeni reallıqların həyata keçirilməsinə töhfələrini verir, gələcəyə böyük inamla addımlayır.



TƏRS BAXIŞ

Müxalifətin yenilənməsi tələbi: yenidən gündəmə çıxarılmalıdır

Radikal düşərgədəkilər dövlət siyasətinə qarşı çıxmaları ilə yanaşı, həm də bir-birləri ilə didişirlər

Dağıdıcı müxalifət “liderlərinin” artıq uzun illərə söykənən və sağalma-yan xəstəliklərinə biri də öz daxillərində bir-birlərini didmələri, partiya sədrlərinin şəxsi ambisiyaları naminə digərləri ilə yola gedə bilməməsidir. Əslində biz bu cür anormal hadisələrin uzun illərdir ki, şahidi oluruq.

Biz elə də uzağa getməyərək onların həm də antimitli, düşməni dəyirmənnə su tökməyə hesablanmış, sifarişli fəaliyyətlərini də xatırlada bilərik. İstər ötən ilin Tovuz hadisələri zamanı xalqın bir araya gəldiyi zaman onların yaxalarını kənara çəkmələri, istərsə də 44 günlük Vətən müharibəsində bir daha öz xainlik nümunələrini ucuz fəaliyyətləri ilə sübuta yetirmələri bu yığnaq “liderlərinin” maskalarını çıxararaq, xalqa gerçək sifətlərini göstərdi.

Hazırda da sosial şəbəkələrdə qəribə və adət etdiyimiz anormal prosesləri izləməkdəyik...

Ən maraqlısı isə budur ki, radikal düşərgədəkilər dövlət siyasətinə qarşı çıxmaları ilə yanaşı həm də bir-birləri ilə didişirlər. Hazırda da sosial şəbəkələrdə qəribə və adət etdiyimiz anormal prosesləri izləməkdəyik. Belə ki, bir qrup cəbhəçi fəal statuslar paylaşaraq Müsavat və digər özlərinə rəqib gördükləri, bəyənmedikləri müxalifət partiyalarına söz atır, necə deyərlər, çatana çatır, çatı bilmədiklərinin arxasında daş tolazlayırlar. Bütün bunları ona görə qeyd edirik ki, həqiqətən ortada müxalifət adına gülünc bir durum yaranıb. Nəinki, Əli Kərimli, Arif Hacıli və ya digər dağıdıcı ünsür “liderləri” bir-biri ilə yola getmir, adi azsaylı müxalifət partiyalarının üzvləri də sosial şəbəkələrdə öz aralarında od püskürürlər.

Bəzi xatırlatmalar...

Xatırlayırsınızsa, bir müddət öncə, daha dəqiq desək, hələ ötən ilin yayında “Milli Şura”nın videokonfrans formatında keçirilən iclasında Gültəkin Hacıbəyli REAL partiyasının sədri İlqar Məmmədovun lağlağı obyektinə çevrildiyini, Müsavat partiyasını da REAL kimi rüsvayçı aqibət gözlədiyini bildirmişdi. O cümlədən, Müsavatı siyasi



sədri Əli Kərimli seçkiyə gələrək öz gücünü sinayan həmkarlarını müxalifətçi saymadığına dair tikanlı status yazmışdı. O, həmin statusunda bilərəkdən müxalif namizədlər deyil, “müxalifət adı ilə seçkiyə qatılanlar” xitabını bir neçə dəfə işlətmişdi. Bu cür söz atmaları ilə REAL və Müsavatı qaralayan AXCP rəhbəri iddia edirdi ki, Cəmil Həsənlini hədəf seçən, onun “prinsipial” müxalifətçi mövqeyini təftiş edən realçılar və müsavətçilər ədalətsizdirlər. Guya onların heç biri Cəmil Həsənli kimi cəsarətlə hərəkət etmirlər və s. REAL-çılar isə bu “cəsarətli” adamın özünün də bir zamanlar indi bəyənmediyi seçkilərlə parlamentdə təmsil olunduğunu yada salmışdılar.

Söz yox ki, bu gün də davam edən müxalifətdaxili düşmənçilik onu göstərir ki, nəinki həmrəy olub birləşmək, heç sakit şəkildə eyni düşərgədə fəaliyyət aparmığı belə bacarmayan adamların hakimiyyət sevdası içiboş və qaralmış qoza bənzəyir. Sosial şəbəkələrdə yenidən aktuallaşan yersiz dava-qovğalar bir daha təsdiqləyir ki, sivil yolla mübarizəni deyil, kaos yaratmaq, ölkəni qarşıdırıb hakimiyyətə yiyələnmək yolunu seçən Əli Kərimlinin AXCP və “Milli Şura”sı müxalifətdə özlərindən başqa heç kimi qəbul etmir. Onların əsas məqsədi digər partiyaları gözədən salıb, özlərini “ana müxalifət” kimi təqdim etməkdən ibarətdir. Təbii ki, bu da müxalif düşərgədə bir-mənalı qarşılanmır. Hər halda, günbəgün daha çox aydın olmağa başlayır ki, artıq bu ölkənin müxalifəti kökündən dəyişilməli və illərdir sifarişlərlə xarici dairələrə nökrçilik edənlər siyasi düşərgəni birdəfəlik tərk etməlidirlər.

Rövşən RƏSULOĞ

Hakimiyyət sevdası içiboş və qaralmış qoza bənzəyir

Onu da qeyd edək ki, keçirilmiş sonuncu parlament seçkilərindən sonra AXCP

“İlk növbədə qeyd edim ki, Kəlbəcər və Laçınla yanaşı, Ağdam da döyüşsüz alınıb. Nəzərə alsaq ki, Ağdamda olan istehkamlar, yəni ermənilərin əvvəlcədən hazırlıqlı olması və uzun müddət burada istehkamlar düzəltməsi Ağdamın da alınması üçün çox ciddi problemlər yaradacaqdı. Yəni, Ağdamsız Kəlbəcər və Laçını qeyd etmək bir qədər haqsızlıq olar. İkincisi, Azərbaycan dövləti cənab Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 2008-ci ildə müharibəyə hazırlaşdı. Əvvəlcə Azərbaycan ordusunun təchizatı yaxşılaşdırıldı, təminatı gücləndirildi, texnika, hərbi silah-sursatlar alındı və sonra 10 il ərzində Azərbaycan bu müharibəyə ardıcıl olaraq hazırlaşdı”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında politoloq Cümşüd Nuriyev deyib.

Onun sözlərinə görə, 44 günlük müharibənin ilk baş məşqi 2016-cı ilin aprelində, 4 gün ərzində gündəmə gəldi: “Bildiyimiz kimi, o vaxt da Azərbaycan çox böyük ərəzilər almışdı. Amma, cənab Prezident çox ağıllı bir addım atdı. O, bir neçə təpəni əldə saxlamaqla, nis-

Şarmazanovdan “rusların etəyindən möhkəm yapışın” çağırışı...



Vaxtilə Serjik Sarkisyanın partiyasında mətbuat katibi kimi çalışıb ermənilərə veridi “dəyərli məsləhətləri” ilə tanınan Eduard Şarmazanov yenidən peyda olub. Bu dəfə o şəxsi “Facebook” səhifəsində Ermənistan - Qərb münasibətlərini bütün incəliklərinə qədər ermənilər üçün “xırdalayıb”. Belə ki, o əminliklə, Qərbdən ermənilərə “yar olmayacaq” deyimini əsas tutaraq, bütün erməniləri rusların etəyindən möhkəm yapışmağa çağırır. Ermənilərin “təhlükəsizlik mühitini” təhlil edən Eduard Şarmazanov erməni ənənəsinə sadiqliyini də unutmayıb.

Belə ki, o, ilk olaraq, bəzi maraqların üst-üstə düşməsindən asılı olmayaraq, Rusiya ilə Türkiyənin Qafqazda iki əsas rəqib olaraq qaldığını bildirib.

“Bir xalq - iki dövlət” tezisini əsas götürən Şarmazanov rus-türk arasında “yaşanan rəqabətdən” iki xalqın bir dövləti kimi azərbaycanlılara da pay düşməsinə “tələb edib”. Doğrudan da, erməni gədəsi... Şarmazanovda olan bu dərrakə və uzaqgörənliyə “qıbtə etməyə bilmirsən”.

“...Rusiya da öz geosiyasi maraqları hesabına güzəştə etmək fikrində deyil. Bunu Rusiya müdafiə naziri Sergey Şoyqu da deyib. Türkiyənin həm Orta Asiya, həm Donbass, həm də Qafqaz istiqamətlərində yeni təhdidlərinin olmasına baxmayaraq Rusiya bölgəni tərk etməyəcək”. Bunu da Şarmazanov deyir.

Hə...deməli, ermənilər “nəyə isə ümid edə bilərlər”. Amma çox vaxt ümid elə ümid olaraq da ölüb gedir. Elə ermənilərin ümidləri kimi..

Deyim ki, Şarmazanovun sonrakı fikirləri ermənilər üçün daha böyük “önəm” kəsb etməlidir: “...Belə bir fikir var ki, Ermənistan Qərbin dəstəyinə ümid etməlidir. Deyim ki, mən bu perspektivi qeyri-müəyyən görürəm”. Demək, Şarmazanov “qeyri-müəyyən görürsə”, deməli, bu, belədir. Bundan əlavə, Serjikin sağ əli dediklərini havadan demir, əsaslı faktlar göstərir.

Deyir ki, artıq 200 ildir ki, qərblilər erməniləri aldada-aldada gəlirlər. Onlar həтта 44 günlük müharibə zamanı “artsaxda” yaşayan 150 mindən artıq (?) erməniyə də “sayğısızlıq” nümayiş etdirdilər...onlar üçün pay-pürüş göndərmədilər, uzaqdan da olsa, onları “əzizləmədilər”. Ümumiyyətlə, onlar Ermənistana qarşı ikili standartlarını ortaya qoymuş oldular.

Şarmazanovun dediyinə görə, o vaxt Avropa Şurasının prezidenti Çarlz Mişel Azərbaycan lideri ilə görüş zamanı “Zəngəzur dəhlizi” mövzusunun müzakirə edərkən, bizim acığı-mıza, dəhlizin açılışını müsbət qiymətləndirmişdi.

...Şarmazanova görə, guya bu Mişelin erməni-rus birliyinin daha da yaxınlaşması ilə bağlı yaranan qısqancılıqla əlaqələndirilməlidir.

Ağasəf Babayev



“Xarici qüvvələr müxalifətdən bir maşa kimi istifadə edir”

“Hər bir aksiyanın, kütləvi tədbirin məqsədi olmalıdır. Müxalifət düşərgəsini təmsil edən qüvvələrin sentyabr ayında mitinq keçirmək istəməsi şübhəlidir və inandırıcı deyil. Çünki onların heç bir sosial bazaları yoxdur. Cəmiyyət tərəfindən heç bir dəstəyə malik deyillər. Həтта mitinq keçirsələr, kim gələcək mitinqə və bu mitinqlərə nə əldə edəçəkler?” Bunu “Azadlıq Hərəkətçiləri” Birliyinin sədri Təhmasib Novruzov “Səs” qəzetinə açıqlamasında bildirib.

T.Novruzov qeyd edib ki, onlar müstəqil deyillər, müəyyən qüvvələrin təsiri altındadırlar: “Müxalifətə sual vermək lazımdır ki, bununla nə əldə etmək istəyirsiniz? Deməli, onların məqsədi ölkəmizin əldə etdiyi uğurlara kölgə salmaq və bu ölkəni qarışdırmaqdır. Azərbaycan dövlətinin 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı uğurlara kölgə salmaq üçün sözügedən bu qüvvələr əllərindən gələn hər şeyi edirlər. Xaricdə bəzi xarici qüvvələr var ki, ölkəmizə qarşı qısqancılıq hissi ilə yanaşı və öz məkrli planlarını reallaşdırmaq üçün ölkə müxalifətindən bir maşa kimi istifadə edirlər. Əlbəttə ki, müxalifətin bu cür hərəkətlərə əl atması cəmiyyət tərəfindən yaxşı qarşılanmır. Ölkə əhalisi firavan, sabit və sakit həyat yaşayır. Müxalifət isə bu uğurları qəbul etmək istəmir. Amma dərk etməlidirlər ki, xarici qüvvələr və müxalifət heç vaxt inkişaf etmiş Azərbaycan dövlətinin uğurlarına kölgə sala bilməyəcəkdir. Dövlətimiz dünya dövlətləri arasında öz sözünü demiş və hörmətini qazanmış bir ölkədir. Yaxşı olardı ki, müxalifət bu istəyindən əl çəksin. Çünki xalq tərəfindən heç bir dəstəyi yoxdur. Belə olan halda da, onlar tərəfindən keçirilən aksiyaların heç bir nəticəsi olmayacaqdır”.

Gülyana

“Bu mesajı yalnız əsl siyasətçilər anladı”- POLİTOLOQ ŞƏRH ETDİ

bədən ordunu geri çəkdi. Bu, birincisi düşməni arxayın saldı, ikincisi Rusiya ilə qarşıdurma yaranmasına imkan vermədi və onlar tamamilə əmin oldu ki, “Azərbaycan ordusunun doğrudan da gücü yoxdur və qorxub geri çəkildilər”. Bu həm Ermənistanı, həm də onun tərəfdarlarını arxayın saldı. Amma Azərbaycan Prezidenti artıq 2019-cu ilin sonundan başlayaraq, yavaş-yavaş professional anonslar verdi. Həmin anonsların arxasında sətiratı olaraq, Azərbaycan xalqına da bir sıra mesajlar verdi. Yəni, əsl siyasətçilər bu mesajları anladı. 2020-ci ilin ikinci yarısında isə artıq Azərbaycan çox ciddi iddialarını ortaya qoymağa başladı. İyul ayında Tovuzda baş verən hadisələr artıq müharibəni açılımaşdı.”

Politoloq sözlərinə belə davam edib: “Tovuz hadisələrində Azərbaycan artıq öz gücünü ortaya qoydu. Məhz, həmin

döyüşlərdən sonra Azərbaycanın verdiyi itki və cənaab Prezidentin müraciəti milli oyanışa səbəb oldu. Yəni, burada generalın və hərbiçilərin ölümü ermənilərin sevincinə səbəb oldusa, əslində onlar heç gözləmədiyi halda Azərbaycan xalqının birləşməsinə şərait yaratdı. Əgər, ermənilər bilsəydilər ki, generalın ölümü belə bir vəziyyətə gətirib çıxaraçaq, onlar heç vaxt o addımı atmazdılar. Yəni, bu onun göstəricisidir ki, Azərbaycan Prezidenti peşəkar diplomat kimi hərəkət etdi. Yəni, həm qısa bir müddətdə hazırlıq görüldü, həm o müddət ərzində silah-sursatlar həmin bölgəyə daşındı, həm də digər məsələlər həll olundu. Artıq Azərbaycan Ermənistanın növbəti təxribatını gözlədi. Ermənilər də ki, bunu etdi. İndi də həmin təxribatlar davam edir. Azərbaycan həmin təxribatları dünyaya bəyan etdi. Bundan sonra ermənilərin gözləmədiyi halda Azərbay-

can hücumu keçdi. Onlar Azərbaycanı şimaldan gözləyirdilər. Şimalda döyüşlər başlasa da, Azərbaycan cənubdan hücumu keçdi və qısa bir zamanda Çəbrayılı, Füzulini və daha sonra Hadrutu azad edəndən sonra Ordumuz artıq ermənilərin alınmaz qala hesab etdikləri Şuşaya doğru istiqamət götürdü və qısa müddətdə bu şəhəri aldı. Bu həm ermənilərin, həm onların havadarlarının həm siyasi, həm də iqtisadi iflasına səbəb oldu.”

Politoloq bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin ağıllı diplomatiyası birincisi Azərbaycan oğullarının, şəhidlərin, gözü yaşlı anaların, ikincisi qazilərimizin sayını azaltdı: “Yəni, daha çox adam yaralanaçaqdı və bu çox ciddi problem yaradaçaqdı. Üçüncüsü, Azərbaycanın silah-sursat məsələsində itkilər olacaqdı. Bütün bunların fonunda Azərbaycan Prezidentinin atdığı uğurlu addımlar ölkəmizə çox böyük dividendlər gətirdi. İnanıram ki, bu uğurlu diplomatiya hələ də davam etdiriləcək”.

Ayşən Vəli

Uşaq intiharlarında əsas günah valideynlərdədir

İntiharların kəskin artması cəmiyyətdə mənəvi, psixoloji, əxlaqi dəyərlərin dəyişməsinin əyani təzahürüdür - burada sosial-maddi problemlərin rolu 1 faiz də deyil



Azərbaycan Respublikasının
Medianın İnkişafı Agentliyi

Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Uşaq və gənclərin fiziki və mənəvi inkişafı" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.



Son 12 ildə Azərbaycanda intiharların sayının 4 dəfə artmasının səbəblərini analiz edərkən, ortaya maraqlı məqamlar çıxır. Bunu bəzi leri sosial problemlərlə, bəziləri isə psixoloji problemlərlə bağlayırlar. İntiharların bu qədər artmasının hansı sosial səbəbləri var və bu artımda "ədələtsiz cəmiyyət" in yaratdığı sosial bərabərsizliyin payı varmı, yoxsa psixoloji gərginlik buna gətirib çıxarır? Bunların hansının payı nə qədərdir? Bu suala cavab vermək üçün gəlin vəziyyətə baxaq. Xüsusən də, uşaq, yeniyetmə və gənclər arasında intihar hallarının artması ürəkəğrındandır.

Uşaq, yeniyetmə və gənclər arasında intihar edənlərinin sayının artmasıdır. Bu da onu göstərir ki, intihar cəmiyyətimizin çox ciddi sosial probleminə çevrilir. Və bu intiharların kökündə, əsasən, maddi problemlər dayanmır. Faktlar göstərir ki, az yaş-

mək, təhqir olunmaq, zorlanmaq və s.) əsas səbəblərdəndir. Burada sosial, daha doğrusu, maddi problemlərdən doğan səbəblərin payı son dərəcə azdır.

Psixotron təzyiqdə, mənəvi dəyərləri məhv etməkdə və qeyri-sağlam həyat tərzini təbliğ etməkdə medianın və internet resurslarının da rolu böyükdür. Bəzi özəl televiziya və orada çıxış edən bir çox məşhurlar var gücləri ilə insanların - xüsusən yeniyetmə və gənclərin əxlaqını pozmağa, ailə institutunu dağıtmağa, uşaq tərbiyəsini lazımsız bir şeye çevirməyə



harlar çox cüzi idi. Son 30-40 ilədək isə, uşaq və yeniyetmə intiharına isə demək olar ki, rast gəlinmirdi.

Sadəcə, müasir dövr özü ilə mənəvi dəyərləri dəyişdirən, maddi həzzləri daha üstün tutan, azadlıq adı altında mütləq anarxik meyilləri gətirən bir prosesə sahiblik edir. Daha doğrusu, bunu dövr gətirmir, hansısa qüvvələr bu prosesi məqsədli şəkildə aparır. Bu, konkret global psixotron terrorudur. Burada televiziya, internetin müstəsna xidmətləri var. Daha doğrusu, nəzarətsiz KİV və internet resurslarının da böyük xidməti var. Nəticə isə ortadadır. Boşanmalar, intiharlar, ailədaxili qətlər sürətlə artır.

Uşaqlarına sahib çıxmayan, onların tərbiyəsi ilə məşğul olmayan, onlara vaxt, diqqət ayırmayan, qayğı göstərməyən, fasiləsiz olaraq nəzarət etməyən valideynlərin övladları böyük risk altındadır. Uşaqlara tərbiyə verməyi arxa plana atıb, onları tam nəzarətsiz buraxırlar. Siz heç əlində kitab, qəzet oxuyan və ya bir-biri ilə şahmat oynayan uşaq, yeniyetmə və gəncə rast gəlmisinizmi? Xeyr, təbii ki. Amma əlində smartfon pozğun videolara baxan, qorxunc oyunlar oynayan, vaxtını bir-birinə şit və tərbiyəsiz videolar göndərməklə keçirənləri kütləvi görü-

rük. Azyaşlı uşaqların əlinə bahalı smartfonlar alıb verib yaxalarını çəkiblər kənara. İnternetdə ağla gələn və gəlməyən hər cür təhlükəli materiallar var - hansı ki, psixikaya çox ağır zərbə vurur, dəyərlər sistemini dəyişdirir, əxlaqsızlığı, narsizmi, egoizmi, həyatda maddi həzz və əyləncədən üstün dəyər olmadığını təbliğ edir.

Elm sübut edib ki, televiziya insan psixikasına hər şeydən güclü təsir edir. Bu vasitə ilə onu istədiyi istiqamətə yönəldə bilərlər. Subliminal mesajlarla, 25-ci kadrarla dolu olan videomateriallar, xüsusi frekansda və beyin xarabədən tonlarda mahnılar şüuraltına işləyir və yalnız pis məqsədlərə xidmət edir.

Mən hələ görməmişəm ki, özəl tv-lərdə alimlər danışa, elm, təhsil məsələləri müzakirə edilə, intellektual yarışlar təşkil edilə, müasir texnologiyalar öyrədilə, sağlam həyat tərzini təbliğ edilə. Bu, yalnız dövlət kanallarında və ictimai televiziya var.

Yeni, ətrafdan çox güclü psixotron təzyiq, daha doğrusu, terror var. Özü də bu terroru bütün ölkələrdə global müntəzəkli təşkilat həyata keçirir. Bunların illik dövriyyəsi milyardlarla ölçülür. Uşaqları bunların caynağına buraxmaq olmaz. Onlar bu psixotron terrorun öhdəsindən gələ bilməz. Ona görə də istisnasız olaraq bütün bu kimi hallarda valideyn günahkardır.

Hələ də çox gec deyil, uşaqlarına sahib çıxın. Onların fiziki və mənəvi sağlamlığını təmin etmək sizin vəzifəniz, borcunuzdur. Bunu edə bilmirsinizsə, verin uşaqları internatlara. Bu, onlar üçün daha yaxşı olar. Bu gün faktiki olaraq bu dilemma qarşısında - ikisindən birini seçin.

Elçin Bayramlı



da intihar edənlərin çoxu buna mənəvi-psixoloji vəziyyətlərindən dolayı əl atırlar. Baş tutmamış sevgi, narkotik maddələrdən istifadə, global psixotron terrora məruz qalmaq və ruhi boşluğa düşmək (qayğı, diqqət, sevgi görmə-

açıq şəkildə səsləyir. Serialar, şou verilişlər mənəvi dəyərləri məhv edir. Valideynlər də uşaqları ilə oturub bunlara baxırlar.

Uşaq və yeniyetmələrin tərbiyəsini də valideynlərin çoxu buraxıb, televiziyanın, internetin öhdəsinə. Hər uşağın əlində bir yekə

smartfon alıb verib canlarını qurtarırlar. Onların yerinə uşaqlarını kimlər tərbiyə, edir, kimlər yönəldir heç vəclərinə də deyil.

Konkret olaraq, intiharların kəskin artması cəmiyyətdə mənəvi-psixoloji əxlaqi dəyərlərin dəyişməsinin əyani təzahürüdür. Burada sosial problemlərin təsirini əsas götürənlərlə razılaşmıram, bu faktor bəlkə bir neçə faiz rol oynaya bilər. Müqayisə üçün baxın, intiharların səviyyəsi məhz inkişaf etmiş, əhalisinin maddi təminatı yaxşı olan ölkələrdə daha yüksəkdir. Və ya tarixin sosial-maddi cəhətdən ən ağır dövrlərində intiharlar çox az olub, amma indi dəfələrlə çoxdur. Məsələn, beşər tarixinin 2-ci dünya müharibəsi illərindən ağır dövrü olmayıb, onda inti-



Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

18 avqust

Pirlo açıqladı:
“Yeni macərə
yaşamağa hazıram”

“Xaricdə işləmək istərdim. Üç il ABŞ-da keçirdim. Buna görə ingilis dilində danışığımda heç bir problemim yoxdur. Fransızca da danışırım. İstənilən yere gedə biləcəyimi hiss edirəm”. Qol.az xəbər verir ki, bu sözləri “Yuvntus”un sabiq baş məşqçisi Andrea Pirlo “The Athletic”ə açıqlamasında deyib. 42 yaşlı italyalı mütəxəssis xarici çempionatlarda çıxış edən komandalarda işləmək istədiyini bildirib:

“Çox fərqli məşqçiləri izləyirəm. Hər kəsdən yeni şeylər öyrənə bilərsiniz. Matçlara baxıram. Məşqləri onlayn izləyirəm. Səyahət şərtləri asanlaşanda oyunları canlı izləməyə gedəcəyəm.

PSJ-nin baş məşqçisi Maurisio Poçettino ilə İbizada tətildə tanış oldum və o, Parisdə qalmağımı təklif etdi. Əgər bacarsam, Mançestərə getmək, Qvardiola ilə görüşmək istərdim. Yeni macərə yaşamağa hazıram”. Qeyd edək ki, Pirlo bu ilin may ayında istefaya göndərilib.



QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

**DİQQƏT: Sosial şəbəkədə
yalan xəbərlərə görə
5 ilə qədər həbs!**

Şəxsi sosial media kanalları vasitəsi ilə kimisə təhqir edəcəyi təqdirdə şübhəli 3 aydan 2 ilə qədər həbs cəzasına məhkum ediləcək. SİA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, saxta xəbər yayan



və hazırlayanların 1 ildən 5 ilə qədər həbslə cəzalandırılması nəzərdə tutulur. Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın oktyabr ayında TBMM açılması ilə gündəmə gələcəyini söylədiyi sosial media qanunu ilə bağlı tənzimləmə sona çatıb.

Tənzimləmə ilə, Türk Cəza Məcəlləsində (TCK) sosial mediada “saxta xəbərlər hazırlayan, yayan və təhqir edənlər” üçün cəza təyin ediləcək. TCK -da “dezinformasiya və məlumatlandırma kimi yeni cinayətlər yer alacaq.

Əlavə olaraq, Məlumat Texnologiyaları və Rabitə İdarəsi (BTK) və ya Radio və Televiziya Ali Şurası (RTÜK) daxilində sosial mediaya nəzarət etmək vəzifəsini yerinə yetirmək üçün Sosial Media Rəyasət Heyətinin açılacağı bildirilir.

Məsələn, TPC -nin 125-ci maddəsində dövlət məmurunu təhqir edənlərə veriləcək cəzanın bir ildən az ola bilməyəcəyi nəzərdə tutulmuşdur. Əlavə olaraq, cinayətin şiddəti, nəticəsi, şəxsin mövqeyi, sosial vəziyyəti və cinayət sanksiyalarında niyyəti kimi meyarlar nəzərə alınmaqla qiymətləndirmələr aparıldığı bildirilir.

Ayşən

DSX məlumat yayıb

Dövlət sərhədinin etibarlı mühafizəsinin təmin edilməsi, narkotik vasitələrin və psixotrop maddələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı mübarizə sahəsində sərhəd mühafizə və əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir. Dövlət Sərhəd Xidmətinin Mətbuat mərkəzindən SİA-ya verilən məlumata görə, əməkdaşlarının sayıqlığı nəticəsində təxmini çəkisi 33 kiloqram olan narkotik vasitənin, 314 ədəd psixotrop və güclü təsirli maddələrin qaçaqmalçılıq yolu ilə Azərbaycan Respublikasına keçirilməsinin qarşısı alınıb.



sının xidməti sahəsində İran İslam Respublikasından Azərbaycan Respublikası ərazisinə hərəkət edən 1 nəfər naməlum şəxsin dövlət sərhədini pozması sərhəd naryadı tərəfindən müşahidə edilmişdir. Sərhəd naryadının “dayan” əmrinə tabe olmayan sərhəd pozucusu ərazidən qaçmağa çalışarkən saxlanılır.

Saxlanılan şəxsin Beyləqan rayon sakini 1981-ci il təvəllüdü Ağayev Vüsal Bayram oğlu olması müəyyən edilmiş, onun əlindəki qara rəngli idman çantasına baxış zamanı içərisində təxmini çəkisi 33 kiloqram narkotik vasitəyə (25 kiloqram 340 qram “heroin”, 5 kiloqram 800 qram “metamfetamin”, 1 kiloqram 720 qram “marixuana”, 60 qram “tiryək”, 284 ədəd “metadon” M40 və 30 ədəd “preqabalin” dərman həbləri) oxşar maddələr aşkar olunaraq götürülüb. Fakt üzrə əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

39 yaşlı tennis
ulduzunun yeni markası

ABŞ-ın tennis ulduzu Serena Williams moda dünyasında yeni karyerasını qurur. SİA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, “Serena” adı altında çıxardığı geyim markasının yeni kolleksiyasını açıqlayan Williamsın şüarı “Döngələrinizlə sülh”dür. Qeyd edək ki, məşhur ulduzun 39 yaşı var.



“Alimlər düşünürlər ki, əkiz hamiləlik irsiyyətlə ötürülür. Eyni olmayan əkizləri dünyaya gətirmək imkanı əksər hallarda irsi olaraq ana xətti ilə ötürülür. Əgər ananızın ailəsində eyni olmayan əkizlər olubsa, onda sizin də dünyaya əkiz gətirmək şansınız artır. Lakin dövrümüzdə çoxdöllü hamiləliklərin sayı artmışdır. Bir az yaşlı qadınlarda bu hallara daha çox rast gəlmək olar. Çünki uzun illər sonsuzluqdan sonra mayalanmanı yüksəldən preparatlardan və ekstrakorporal mayalanmadan istifadə olunur”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında cərrah, mama-ginekoloq Ləman Əliyeva deyib.

Onun sözlərinə görə, yalnız bir prosedur -uşaqlığa zond ilə spermanın yeridilməsi (aşılama) çoxdöllü hamiləliyin yaranması riskini artırmır, əgər bununla yanaşı mayalanmanı artırmaq üçün preparatlar qəbul etməirsinizsə. Belə preparatlar yumurtalıqları stimullaşdırır: “Bu da birdən artıq yumurta hüceyrəsinin yetişməsi ehtimalını artırır. EKO nəticəsində yaranmış çoxdöllü hamiləliklər arasında eyni əkizlərin sayı artır”.

Həkim sözlərinə belə davam edib: “Yaşınızın əhəmiyyəti

**Əkizlik genetikadan
asılıdır?**

HƏKİM AYDINLIQ GƏTİRDİ



ti var. Əgər yaşı 30-u keçibsə, onda sizin əkizlərə hamilə qalmaq şansınız gənc qadınla müqayisədə daha çoxdur. Yaşlaşıdıqca orqanizm ovulyasiyanı stimullaşdıran hormonları daha çox ifraz etməyə başlayır. Bu isə, hər ay birdən artıq yumurta hüceyrəsinin yetişməsi ilə nəticələnə bilər”.

Ayşən Vəli

ELAN

Bakı şəhəri Abşeron rayonu Masazır qəsəbəsində yerləşən Qurtuluş - 93 yaşayış kompleksində Bağçalı Evlər MTK tərəfindən Rəhimov Fəxrəddin Faiq oğlunun adına verilmiş 67- ci binanın 27- ci mənzilinin maliyyə arayışı və müqaviləsi itdiyinə görə etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

**Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az
Tel:598-33-90 Faks:493-11-62**

**Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.**

Qəzet “Səs”in kompüter mərkəzində yığılır, səhifələnir.
“Azərbaycan” nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SİA informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600**